

СЪЮЗНИТЪ АРМИИ

прѣзь 1916. година

(късо изложение).

И прѣзь 1916. год. съюзнитѣ армии задържаха и дори разшириха придобивкитѣ, които бѣха спечелили въ голѣмитѣ сражения прѣзь прѣдидущата година. Започнала съ бързото уни-

Кайзеръ Вилхелмъ II.

щожение на Черна-гора и завършила съ разгромяването на Ромъния, 1916. год. бѣше единъ непрѣкъснатъ низъ отъ военни успѣхи за армиятъ на Централния съюзъ, отъ много нови катастрофи и тежки неуспѣхи за войскитѣ отъ Съглашенieto.

Резултатитѣ, за които днесъ — въ края на 1916. год. — можемъ да говоримъ, сѣж толкова по значителни затова, защото още въ началото на годината Съглашенieto тури въ дѣйствиe всички възможни срдѣства и рѣши да използува всички свои сили за висане единъ ъобратъ въ полонето на бойнитѣ театри, обратъ полезенъ за Съглашенieto. На Гусия бѣше дадена силна артилерия и много муниции, Англия прие закона за задължителната служба, а всички държави на Съглашенieto напръгнаха до най-висока степенъ своитѣ национални сили за увеличeние на кадритѣ си. Най-сетнѣ постигането на „сдласнето“ за общностъ въ дѣйствиата бѣше последниятъ фактъ, който караше нашитѣ противници да вѣрватъ въ своя сигуренъ успѣхъ.

Започнала съ бързото унищожение на Черна-гора и завършила съ разгромяването на Ромъния, 1916. год. бѣше единъ непрѣкъснатъ низъ отъ военни успѣхи за армиятъ на Централния съюзъ, отъ много нови катастрофи и тежки неуспѣхи за войскитѣ отъ Съглашенieto.

Резултатитѣ, за които днесъ — въ края на 1916. год. — можемъ да говоримъ, сѣж толкова по значителни затова, защото още въ началото на годината Съглашенieto тури въ дѣйствиe всички възможни срдѣства и рѣши да използува всички свои сили за висане единъ ъобратъ въ полонето на бойнитѣ театри, обратъ полезенъ за Съглашенieto.

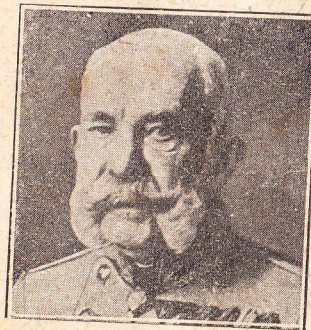
Сдбитията убиха тая вѣра и резултатитѣ на изтеклата година даватъ пълно право щото и 1916. г. да се смѣта тѣй побдоносна за армиятъ на Централния съюзъ, както и 1915. год.

* * *

Първитѣ дни на 1916. год. се ознаменуваха съ постигането на важни военни успѣхи въ Черна-Гора. Пристѣпътъ на австро-унгарската армия срѣщу Черна-гора, започналъ въ края на декември 1915 год., се увѣича съ успѣхъ още въ първата седмица на изтеклата година.

Австро-унгарското настѣпление се водѣше въ двѣ посоки: отъ изтокъ — откъмъ Нови Варошъ, Сиевица и Митровина —

отъ западъ откъмъ Автовацъ, Требине и Ловченъ. Слѣдъ падането на важния стратегически пунктъ Ловченъ, съюзнитѣ войски бързо нахлуха въ Черна-Гора и направиха невъзможна понататъшната съпротива на черногорскитѣ войски, които се видѣха принудени да капитулиратъ на 1. 1916. год. Съ това се привършиха операциитѣ противъ третата държава отъ съюзнитѣ на Съглашенieto; австро-унгарскитѣ войски можахъ да се спуснатъ свободно прѣзь Албания и съ дѣйствието на нашитѣ войски да заематъ своя фронтъ срѣщу дебаркиралитѣ въ Валония италиански войски.

† Императоръ Францъ Йосифъ

* * *

Едно сдбитие отъ особно голѣмо значение бѣше започнатата прѣзь февруари германска офанзива срѣщу Вердюнъ. Понесеното прѣвъзходство на англо-френскитѣ войски на западния фронтъ бѣше една опасностъ за германскитѣ войски на този фронтъ и на съюзното главно командване се налагаше прѣдвидението на една акция, цѣляща уравновѣсяването нас илитъ

на френския военен театър и явяваща се като прѣдохранителна мѣрка против готвящата се обща офанзива на Съглашението. Офанзивата при Вердьовъ постигна своята цѣль: благодарение на нея, равновѣсието въ силитѣ на западния фронтъ бѣ почти постигнато и по-късно прѣдприетата офанзива при Сомѣ не можа да даде очакванитѣ отъ англо-френцитѣ резултати.

* * *

Съ приблизително същата задача на 1. мартъ австро-унгарскитѣ войски започнаха своята офанзива срѣщу Италия — въ Трентино. Съ енергични и бързи удари австро-германскитѣ войски, командувани отъ днешния владѣтель на Австро-Унгария, отблъснаха италиянциѣ на югъ отъ Арсиеро и Азияго,

Султанъ Мехмедъ V.

като имъ причиниха хилядини жертви и плѣнниха една 50-хилядна италиянска армия. Това бѣше достатъченъ успѣхъ за нашитѣ съюзници, тъй като съ него дѣйствието на италиянската армия бѣха парализирани и едно италиянско настѣпление прѣзъ най-успѣшнитѣ дни на източния фронтъ стана невъзможно.

* * *

Прѣзъ това врѣме интереснитѣ събития се развиха и на малоазийския воененъ театъръ. Прѣзъ мѣсець априлъ, когато отъ диванването на английската руската армии въ Мала-Азия изглеждаше възможно, английската армия въ крѣпостъта Кутъ-ель-амара капитулира. Това бѣше единъ тежкъ ударъ за Англия, който повлиа неблагоприятно и върху операциитѣ на рускитѣ войски въ Кавказъ. Английската армия въ Месопотамия трѣбваше да вземе отбранително положение. Положението на руската армия пакъ бѣше влошено и безъ това съ отдалечаването ѝ отъ нейната база и руската офанзива въ Кавказъ трѣбваше да се прѣустанови. Срѣщу

засилената турска армия можа да прѣдприеме контръ-настѣпление срѣщу лѣвото руско крило и да компенсира своитѣ загуби въ Кавказъ съ голѣми придобивки въ Персия. Последвалитѣ събития на източния фронтъ заставиха руситѣ да се откажатъ съвършено отъ акцията си въ Мала-Азия. Въ такова положение зъварва новата година кавказко-персийския фронтъ — единственото мѣсто, дѣто войскитѣ на Съглашението — специално руситѣ — можаха да зарегистриратъ единствения си, макаръ и незначителенъ, успѣхъ.

* * *

Това бѣха дѣйствието, които прѣдшествоваха най-важното военно прѣдприетие на Съглашението прѣзъ 1916. год. — общата му офанзива.

Сигналътъ за започването на тая рѣшителна борба прѣзъ 1916. год. бѣ даденъ въ първитѣ дни на юли отъ руската армия подъ командата на генералъ Врусилова, която прѣдприе настѣпление по единъ 400 километровъ фронтъ отъ р. Припеть до Карпатитѣ. Единъ мѣсець по-късно англо-френскитѣ войски прѣдприеха настѣплението си по 40 километровия фронтъ на Сомѣ, а прѣзъ августъ къмъ общитѣ усилия на своитѣ съюзници се приедини и италиянската армия съ настѣплението си по фронта на Изонцо.

Императоръ Карлъ

Резултатитѣ сж извѣстни:

На източния фронтъ срѣщу завладяната отъ австро-германцитѣ 280,000 кв. км. руска земя, руситѣ успѣха да овладѣятъ въ Буковина и Галиция 21,000 кв. километра, слѣдъ шестимѣсечни борби, коштуващи на руската армия близо 1 милионъ и половина души загуби.

На западния фронтъ още отъ първитѣ дни на своята офанзива англо-френцитѣ трѣбваше да се справятъ съ мѣтно-

Фелдмаршалъ Хинденбургъ

титѣ на позиционната война. Англо-френската офанзива продължава вече половина година и нейните придобивки се заключаватъ въ 200 кв. км. теренъ, т. е. по-малко отъ пространството, което овладѣха германцитѣ въ офанзивата си срѣщу Вердонъ. Тия придобивки костватъ на англо-френцитѣ 800 хиляди души *).

На фронта Изонцо всички италиански успѣхи се заключаватъ въ заемането на Гьорцъ. Колко нещастна е войната за Италия, обаче, се вижда отъ факта, че и до днесъ, срѣщу стотинцитѣ хиляди жертви, дадени отъ ита-

лиянската армия, послѣдната още не е заела нито четвъртината отъ земитѣ, които Австро-Унгария предлагаше на Италия срѣщу нейния неутралитетъ. . . Изключена е дори всѣка възможностъ за достигането на италианската армия до Триестъ.

Годината се завърши при едно съвършено мрачно положение за армитѣ на Съглашението по всички фронтове, положени: което прѣдизвика криза въ кабинетитѣ на Русия, Франция и Англия и което постави нашитѣ противници въ страхъ прѣд новитѣ удари на армитѣ на Централния съюзъ прѣвъ настъпващата 1917. година.

* * *

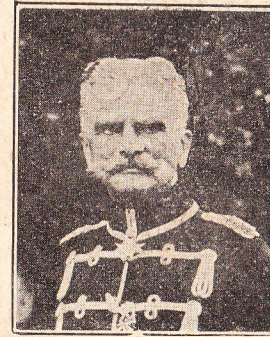
Съглашението бѣше прѣтърпѣло много и тежки разочарова-

*) Споредъ „Берлинеръ Цайтунгъ амъ Миттагъ“,

Генералъ Лудендорфъ

ния отъ започването на своята обща офанзива, когато рѣши, че балканскиятъ театъръ е, който ще му донесе рѣшителната побѣда. За тая цѣль обаче, армията на генералъ Сарај не бѣше нито достатѣчна, нито пѣкъ можеше да се засили; най-лесно и най-удобно се явяваше увличането на неутралнитѣ държави срѣщу България и нейнитѣ съюзници, Натискътъ срѣщу Сърция, колкото и бруталенъ и противенъ на международнитѣ отношения, не успѣ; оставаше Ромъния. Букурешкитѣ държавници се оказаха по-податливи отъ Атинскитѣ и ромънската 600 хилядна армия се нареди въ редоветѣ на противницитѣ на своитѣ доверча-

Фелдмаршалъ Макензенъ

ни съюзници. Така нашитѣ балканския воененъ театъръ като цѣлѣхъ резултатитѣ му като рѣшителни за изхода на войната. Въвваща, обаче, въ името на лични свои интереси, чието постигане не се съгласуваше напълно съ военния планъ на Съглашението, Ромъния обърна своитѣ погледи къмъ Трансилвания. Незачакваната за Австро-Унгария измѣна бѣше причина щото седмоградската граница на тая държава да бѣде сварена отъ новата война незащитена. Ромънитѣ успѣха да проникнатъ въ Седмоградско въ първитѣ дни на септември и останаха тамъ до края на тоя мѣсець, когато събитаята въ Добруджа бѣха ввели вече единъ съвършено нежеланъ

Генералъ фонхайнъ

Ерц-херцогъ Фридрихъ

и неочакванъ за ромънитѣ видѣ. Между това прѣзъ мѣсець септември австро-германската контетрация въ Седмоградско бѣше невзвѣршена и войскитѣ на генералъ Фалкенхайнъ прѣдприеха настѣпление срѣщу ромънската армия. Слѣдъ тридневенъ бой при Хорманцадъ, I. ромънска армия бѣ разбита и отхвърлена къмъ погравичлитѣ висоти. Пѣколко дни по-късно схщата участъ постигна и II. ромънска армия при Кронцадъ (Врашовъ). Тия два удари бѣха рѣшителни и послѣдвалитѣ слѣдъ тѣхъ боеве по насѣверъ между войскитѣ на генералъ Арцъ и ромъно-рускитѣ сили на цѣло Седмоградско отъ противника и прѣнасянето на военнитѣ дѣйствия изключително въ ромънска територия.

Послѣдвалото тия боеве почти едномѣсечно затишие на сѣверния ромънски фронтъ се наруши отъ новото настѣпление на генералъ фонъ Фалкенхайна прѣзъ първата половина на м. ноември

Съ рѣшителния ударъ по долината на Жиу ромънскитѣ сѣверенъ фронтъ бѣ разкъсанъ при Тѣргу-Жиу. Съ бързо настѣпление съюзнитѣ войски достигнаха линията Оршова - Крайова, съ което откъснаха една значителна частъ отъ оршовската ромънска армия, разбита въ послѣдствие и плѣнена въ жгѣла между долното течение на р. Олта и Дунава.

Спуснаха се въ Влашката равнина, съюзнитѣ войски бързо

Конрадъ фонъ Хейцендорфъ

човѣка успѣхи слѣдъ успѣхи, прѣдприехи съ една извънредна бързина отстъпващата ромънска армия. Новото положение на влашки воененъ театръ имъ даде голѣми удобства за едно бързо насилване на своята армия въ Влашко чрѣзъ откриването на новъ слѣдъ другъ на сѣвернитѣ карпатски проходи.

Прѣхърлянето на Дунавската армия при Свищевъ увеличи още повече удобствата на прѣслѣдването и само двѣ седмици слѣдъ войното минаване на ромънския фронтъ, ромънската столица бѣ овладѣна.

Ромънската армия бѣ напълно разбитена и още къмъ срѣдата на декември извадена напълно отъ асмания отъ нея фронтъ.

Рускитѣ войски, които заеха мѣстото на своитѣ разнебитени съюзници, се опитаха да сиратъ настѣплението на съюзнитѣ войски къмъ Молдова по линията Браила - Рѣмникъ - Саратъ Въкрая на декември тѣхнитѣ фронтъ бѣ пробитъ и тѣ бѣха принудени да се оттеглятъ на сѣверъ.

Резултатитѣ на ромънската намѣса се оказаха само отрицателни и крайно пакостни за каузата на Съглашението: въ Ромънния съюзнитѣ войски намѣриха маса храни и материали, които ще улеснятъ значително успешното продължаване на тѣхната борба, а пълното унищожение на ромънската армия и завладяването на Влашко и Добруджа ще бѣде единъ отъ най-тежкитѣ удари за Съглашението. Частно

Евверъ паша

Фонъ Галиць

за Русия разгромяването на Ромъния се отрази най-злѣ: то означава удължаването на руския фронтъ съ нови 400 км. и турянето на една непрѣодолима прѣграда въ пътя ѝ къмъ Цариградъ, която поне днесъ изглежда че щѣше да бѣде по-малка, ако Ромъния бѣ се намѣсила противъ нея. . .

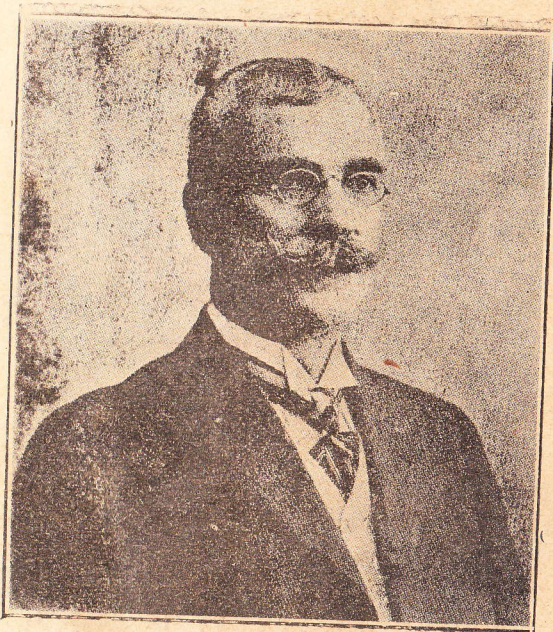
Свършилѣтъ така успѣшно за Централния сюзъ борби по всички фронтове и по най-важния отъ тѣхъ — Балканския, създадохъ отлична почва за нови и успѣшни прѣдирията на Централния сюзъ прѣзъ новата година. Чувствувайки се и въ края на изтеклата година побѣдители, както и въ края на 1915. година, правителствата на Централния сюзъ направиха своитѣ прѣдложения за миръ, готови да прѣкъсватъ излишнитѣ вече борби и въ същото врѣме — силни да продължатъ борбата и прѣзъ 1917. година, която още въ първитѣ си дни има общава нови сѣкрушителни побѣди надъ противника.

Въ Добруджа. — Слѣдъ боя на 7. септември

Разгромътъ на ромънитѣ при Тутраканъ.

Иванъ Вазовъ

МИСЪЛЪ

Професору И. Д. Шишманову

Героическиятъ периодъ
На България сѣ продължава.
Той столѣтъя нейния животъ
Ще вълнува и ще освѣтлява.

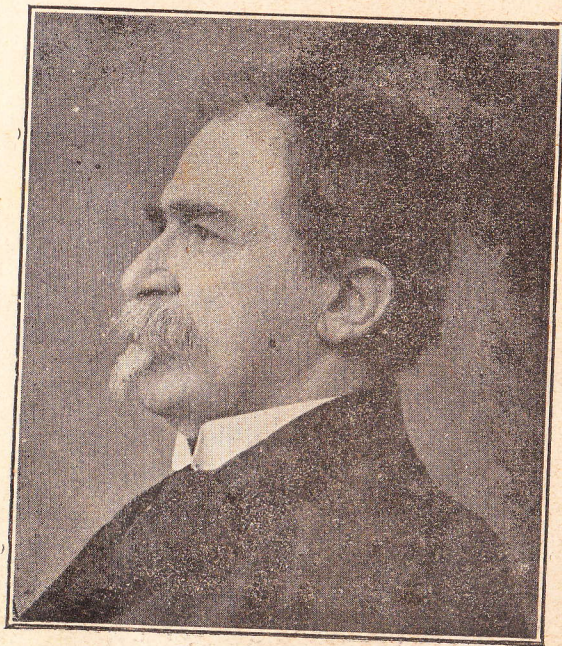
Духъ геройски и стихийна мощь,
Небивали горести и слави,
Напънь свърховѣшки день и ношь,
Чудеса, триумфи величави!

Ний, свидѣтели на тѣзъ борби,
Ний, участници въвъ тѣзъ дѣянья,
Прѣживѣхме сичкитѣ сѣдби,
Сичкитѣ възторзи и страданья.

Нѣкога потомството слѣдъ насъ,
Днешната исторія кат' прочита:
„Срѣдъ легенди ли се лутамъ азъ
И не сънь ли туй е?“ — ще се пита.

11 януари 1917

И. Вазовъ.

Ст. Михайловски

1.

Безшумно рѣчнитѣ води текатъ...
И сухо листе надѣ водитѣ рѣчни
Безшумно плува!..

* *

Безмълвно моитѣ дене текатъ...
Въ море отъ стари спомени духътѣ ми
Безмълвно плува!..

2.

На тъмната задача
За щастето — напразно
Разсждѣкътъ се спира!..

Врѣхъ земний този валякъ
Умътѣ каквото търси —
Сърцето го намира!..

Ст.] Михайловски.

КИРИЛЪ ХРИСТОВЪ

НАЗДРАВИЦА ЗА НОВАТА ГОДИНА

Не помни се отдавна древня слава,
Сия тя прѣди много вѣкове.
И ето, ний сме пакъ по върхове,
Кждѣ най-рано слънцето изгрява.

О, блѣсъкъ на побѣди, ти си нашъ!
Велика бждность иде съ тазъ година!
Не е живѣлъ тукъ българинъ мърцина —
На старигѣ Балкани будний стражъ.

Въ месо ни здраво и въ душа ни ясна
Прѣзъ вѣковетѣ дивна сила зрѣ
Но слънцето приведени ни грѣ,
Но родната земя за насъ бѣ тѣсна.

Дни нѣкогашни, вие днесъ сте димъ
На огнь, кой тепърва се подхваща.
Ний ходимъ и земята се разклаща
Отъ устрема светѣ да побѣдимъ!

— 87 —

И въ плътъ и въ духъ — едно желанье бѣсно!
Да растнемъ — да населимъ дивний край
Съсъ плѣме пламенно, което знай
Какъ мъдро се живѣй, какъ мре се честно

И диша днесъ широко гордъ народъ —
Просторни сж сега полята наши.
О, българи, да дигнемъ пълни чаши —
Година нова е и новъ животъ!

Правата на бетонно помѣщение за картечница
на позицията

ЕЛИНЪ ПЕЛИНЪ

'КИТКА ЗА ЮНАКА'

До прозореца въ чиста стаичка на една селска къща седи наведена мома и пише писмо. Прѣдъ нея, въ бѣло менче, стои натопена голѣма прѣсна китка.

Прѣзъ прозореца проникватъ първитѣ слънчеви лъчи и падатъ върху русата коса на момичето. Заедно съ тия лъчи дохожда и краткиятъ звънъ отъ черковната камбана. Дѣвойката слага перото, прѣкръства се смирено и пакъ почва да пише.

Въ къщи е тихо. Старитѣ сж на черкова. Първойката всецѣло е отдадена на писмото. Малката ѝ ржка, почернѣла отъ слънцето, задебѣла отъ работа, издраскана отъ жътвата, държи неумѣло перото и реди ситни редове:

„Изпращамъ ти много здраве, изпращамъ още тая шарена китка, събирана за тебе отъ гората, дѣто мжтятъ птичкитѣ, отъ полето, дѣто се ражда житото, и отъ нашата малка градинка, дѣто азъ мисля за тебе.

Китихъ я за тебе и за тебе мислихъ. Много мислихъ и много цвѣтя събрахъ.

Първото е *здравецъ*, набранъ отъ планината, при самодивското кладенче, дѣто ходѣхме

като дѣца прѣзъ великия петъкъ да го беремъ за черкова. Изпращамъ ти здравецъ, да останешъ живъ и здравъ въ войната, живъ и здравъ да те посрѣшна.

Изпращамъ ти и стрѣкче *босилекъ*, че хубаво ъмерише. Нека той ти спомня за нашата градинка до пжтя, дѣто азъ те чакахъ да минешъ, да те видя и да си поприказваме.

Изпращамъ ти още стрѣкче жълта *тинтява*. Брала съмъ я задъ селото край пжтя, на мѣстото, дѣто се простихме, кога ти на война поиде. Съ жълта тинтява е послано цѣлото това мѣсто. Просгичко ситно цвѣте е то, никой съ него се не кичи, но азъ не знамъ защо го обичамъ. То ми спомня за послѣдното сбогомъ, за послѣднитѣ ти думи при трѣгване. Ти ми говорѣше и въ ржката си държеше стрѣкъ тинтява и я кжсаше безъ да искашъ. Тѣй се кжса моето сърце за тебе. Чула съмъ отъ мама, че я бератъ за лѣкъ. Нека бжде лѣковита, леко службата да носишъ.

Изпращамъ ти още два стѣрка *синчець* — ти обичашъ синитѣ очи. Спомнай си за двѣтѣ сини сини очи, що плачатъ за тебе. Тоя синчець съмъ откъснала отъ вашата нива, дѣто много пжти съмъ те виждала да орешъ и да спиришъ нѣщо весело съ ус. а.

Изпращамъ ти още *алена ружа*. Ружа бѣше първата китка, която ти ми взе на кладенеца. Припомни си за това и не ме забравяй. Вижъ каква е алена като пламъкъ. Нека пламенна и алена да бжде нашата обичъ.

До нея свивамъ малко клонче отъ *третликата* при селската чешма, дѣто съмъ те чакала съ треперящо сърце.

Турямъ още клонче отъ *бръшляна*, що увива дувара на училището, дѣто двамка съ тебе сме се учили. Спомняшъ ли си, кога се покачи на дувара и ми откъсна едно клонче отъ тоя сжщия бръшлянъ?

При все това, ти много мъчно отплете това клонче отъ клонитѣ на вишњята, за която бѣ се яко сплело. Тѣй е яко сплетена душата ми за тебе и нищо, нищо не може да я отлѣли.

Турямъ ти нѣколко стрѣкчета *заранъ-вечерь*. Както тѣ живѣятъ съ една мисль, за слънцето, тѣй и азъ за тебе живѣя отъ заранъ до вечеръ. Азъ съмъ по честита отъ тѣхъ. Бѣднитѣ цвѣтя, тѣ не могатъ да снзуватъ свесето слънце, а азъ моето виждамъ на снѣ.

Изпращамъ ти още и *помниче* — да ме помнишъ.

Изпращамъ ти още нѣколко прѣсни и зелени джбови листа отъ селската гора. Да бждешъ здравъ и могщъ като джбъ. Както джбасъ силни и многоплетни корени, дълбоко пуснати въ земята, яко се крѣпи и расте, така и твоитѣ мисли яко и дълбоко да сж вцѣпени за родната земя. Нека бждешъ безстрашенъ и устойчивъ като джбъ срѣщу буритѣ, и да побѣждавашъ, както той ги побѣждава“.

ДОБРИ НЕМИРОВЪ

ИЗЪ МАКЕДОНИЯ

Чудна природа! Единъ кръгъ отъ голи хълмове, сиви, мъгливи — прилични на налѣгали грамадни, стари биволи съ опадала четина, пасивѣли отъ засъхнала по туловищата имъ калъ. И никждѣ дръвче, никждѣ шубракъ. Небето лежи върху тѣхъ, притиска ги и сѣкашъ тамъ нѣма въздухъ, нѣма животъ. Чудно, защо така? Това е, може би, оригинално, красиво, — погледнито прѣзъ очилата на капризния художникъ, но нима въ тая голота, въ това хоро отъ изпуснати мъченици има жизнерадостъта, която ние тѣй добрѣ познаваме у нашитѣ балкани?

Азъ се взирамъ въ пространството и малко по малко се прѣнасямъ въ миналото на тая земя. Бъзъ да искамъ, азъ си спомнямъ страданията, които е прѣживѣла Македония. Тая голота наоколо отразява въ себе си всичкия трагизмъ, цѣлия мъченишки животъ, прѣкаранъ въ окови, итезания и сълзи... Всичко тукъ говори за сраданияето, всѣко кжтче напомня за зловѣщата рѣка на изверга — човѣкъ.

Движа се край голѣмия пжтъ и оглеждамъ люло себе. Недалечъ се промѣква като куршумена оѣта легендарниятъ Вардаръ. Сегисъ-тогисъ

грѣйне слънце, озари водата и пакъ се скрие задъ облакъ. Това ми напомня случайна милувка дадена на подхвърлено кученце. Тия милувки Вардаръ приема съ явно принижение. Подобно на всичко около него, и той сжщо така е бѣденъ: брѣговетъ му сж голи, тамъ нѣма растителност, нѣма оня накитъ отъ трѣстици, крайрѣчни шубраци и върби — любимки на брѣговетъ. Тукъ тамъ само изсъхнала драка, и тя напомня послѣдни остатъци отъ дрипи. — Монотонно тече водата и отъ тамъ се носи нѣкакъв шумъ, като че ржцѣ на удавникъ безпомощно пляскатъ о повърхнината.

Пълна симфония на скръбта. Това съчетание на пустотата съ бѣднотията и послѣ споменьтъ за всичко станало до скоро тукъ, напомня нѣкаква дълбока, тегнеща скръбъ като по нѣщо загубено...

И все така — бързобѣгащи куршумени облаци и сиви, голи хѣлмове... Отъ врѣме на врѣме пролети орелъ, лѣнливо протегналъ кривъ клонъ, и отива татъкъ къмъ югъ... Хубава трапеза намѣри той отъ година насамъ и азъ виждамъ колко безгрижие и гордостъ внася въ движението на мощнитъ си крилѣ.

Лобната крива лапка скала се червенѣе отдалеч подобно на исполински дяволъ, пригърналъ колѣнитъ прѣдъ зиналата уста на адска пещъ. Тя е червена и все така настрѣхнала, сѣкашъ пролѣнитъ по нея кърви още не сж засъхнали. Азъ се движа по ронливата пжтека край голия хѣлмъ и тукъ-тамъ по стрѣмнината виждамъ

едва забѣлѣжими остатъци отъ окопи. Но всичко това е тѣй малко за да напомни прѣживѣнитъ боеве! Нѣщо друго сега обитава по тия пусти доскоро кжтчета на Македония: това е колоната отъ обози, автомобили, камиони, която отдалечъ прилича на грамадно пълзящо змио подобно чудовище, помѣкнало безконечно тѣло къмъ мъгливосинкавитъ хоризонти... И никога крайтъ на това чудовище се не вижда — то пълзи деннощно и носи благодать за едни и ужасъ за други.

Когато го послѣ минувахъ по това шосе, азъ видѣхъ какъ се твори животътъ тукъ, какъ сплотениятъ трудъ въ своя устремъ къмъ триумфа кипи и се носи като лудо стремяща се лава. Наредъ съ стотинитъ коля се движи цѣла верига отъ нагсварени катѣри и коне и всичко това носи нѣщо къмъ боевата линия, къмъ тамъ, отдѣто се чуватъ тжпитѣ отгласи на орждейнитъ гърмежи. Единъ до другъ човѣкътъ и животното еднакво изпитватъ напрежението, което животътъ днесъ иска отъ тѣхъ, тѣ внасятъ всичкитъ си сили въ тоя гмежъ отъ трудъ и устремъ съ една и сжща мисль, съ едно и сжщо чувство.

Кога ще стигнатъ тамъ? Боевата линия е твърдѣ далечъ, а днитъ сж сега тѣй кжси! Край мене профучава колона отъ прѣпѣлнени камиони и до като тя отминува, задава се друга, трета, четвърта... Тѣ минуватъ край натоваренитъ коля и животни и съ оглушителенъ тряскъ политатъ по равното шосе и азъ виждамъ

колко бързо се отдалечаватъ, колко лесно мъл-
лата по хоризонтитѣ ги поглъща. Тѣ ще извър-
шатъ всичко нужно до като пристигнатъ ко-
лята и катъритѣ.

Странно впечатление ми правѣха тия на-
метнати съ вѣхти шинели чичовци, които се дви-
жеха наредъ съ волветѣ. Спокойствието изпи-
сано по тѣхнитѣ четинясали лица, твърдиятъ
изразъ отпечатанъ дори въ бръчкитѣ на челата
имъ, тоя бавенъ и пълненъ съ търпение и себе-
обладание вървежъ, всичко това говорѣше за
едно здраво съзнание на дълга, силино, не-
съкруσιμο чувство за това, което стане и
което трѣба да стане, защото е тѣй много ча-
кано и желано. Безконечната борба съ пжтя,
трудноститѣ и стихиитѣ не сж отразили отчаяние,
а сж закалили и безъ това смѣлия желѣзенъ
български духъ.

Минува камионъ и случайно се блѣсва о
козелата на една кола. Злополуката не можа да
се избѣгне: оситѣ се счулиха и всичкото сѣно
отъ колата се разпилѣ.

Водачътъ, възнискъкъ, сухъ съ сиви, голѣ-
ми мустаци и тѣпа четинеста челюсть обърна
глава къмъ отминалия камионъ и дълго гледа
слѣдъ него, послѣ извърна погледъ къмъ стро-
шената си кола и се поизкашля.

Цѣлиятъ керванъ трѣбваше да спре. При-
търчаха нѣколцина, отмиѣстиха колата на поля-
ната до шосето и пакъ потеглиха. Селенинтъ
остана до колата си. Той седна върху строше

ната ось, бутна калпакъ къмъ тила и извади
табакерата си.

— Че какъ тѣй стана, бе чичо! — попитахъ
азъ като се приближихъ до селянина. Азъ все
още не можехъ да си обясня защо не трепна
нищо единъ мускулъ на лицето му, защо поне
единъ пжтъ не напсува пакостния камионъ.

— Пжтътъ тѣсенъ, момче, — спокойно от-
върна той на чисто тракийско нарѣчие, — па
и колата ми била малко по-настрана.

— Ами сега какво ще правишь?

— Ей сега като изпуша цигарата, ще се за-
ловя да я направя.

— Въ тая работа, — рекохъ азъ, — и ка-
мионътъ има не малка вина. Нали вижда, че
пжтътъ е тѣсенъ? Защо не кара по-полека?

— Нищо нищо... Той върши работа за сто
коли като моята. Нека чули — само да бърза.

Да, тѣ чувствуватъ дълга; тѣ живѣятъ
съ пълно съзнание за голѣмитѣ задачи на
тази война. И това безгранично по своя мораль
спокойствие сияеше върху челото на селяка
като ореслъ.

Само отъ нѣколко думи азъ вече разбрахъ,
че тѣй е готовъ да ме отрупа съ красивата си
мъдрость, но ето, нещастникътъ изпуши цига-
рата си и трѣбаше да се залови съ поправката
на каруната

Продължихъ пжтя си по шосето за къмъ
гарата. Отъ дѣсно се носи непрѣкъснатото скър-
пане на колята въ обоза. Една слѣдъ друга тѣ
отминуватъ край мене и азъ не изпушамъ да

оглеждамъ всѣка една отъ тѣхъ и да срѣщамъ равнодушния погледъ на водача. Общността въ работата, въ грижитѣ, въ патилата и въ малкитѣ случайни удоволствия сж до тамъ сродили тия хора, што струва ми се, че срѣщамъ единъ и сѣщи човѣкъ, едно и сжщо лице: — полунавжсено, възсухо, но изпечено, здраво, закалено...

Животътъ тукъ кипи. Шосето, на което се намирамъ, ми напомня грамадна артерия, въ която, по такта на сърце о, тече живата кръвъ... И нито дيريا не остава отъ оная тжга що изпитвахъ въ политѣ на голитѣ хълмища. Тукъ се чуваше не симфонията на скръбта, а пѣсенъта на плодоносния трудъ. Раждаше се новъ животъ и той се гогвѣше да призове благословията на щедрия Богъ. И азъ съ възторгъ при вѣтствувахъ тоя новъ животъ. Азъ го виждахъ подобно на младъ, красивъ юноша, чиято усмивка прави земята да кипи и да ни дари съ благодатъта що и си въ недрата си. Скоро тая усмивка ще възсия надъ посърналитѣ голи хълмове и когато слънцето разпрѣсне топлитѣ си лжчи, по тѣхъ млади дръвчета ще закланятъ свѣжи грани, ще затрепкатъ планински цвѣтица и свободно ще се понесе старата наша пѣсенъ, тѣй дълго заключвана и крита между четиритѣ кжтчета на схлупенитѣ македонски кжци

Д. Т. КАЛФОВЪ

ПЕТРЕСКУ

Цѣла дружина плѣнници — ромъни строятъ широкъ маневренъ пжтъ прѣзъ планината. Нѣма още мѣсець отъ она день, когато тѣ при първото сражение сложиха оржжие — оржжие и войнишка честь. Това бѣ почти вчера. И ето, тѣ сж заприличали вече на сжщински сѣнки. Лицата имъ сж черни и задебѣли, изпити и страшни, погледътъ имъ е тжпъ и равнодушенъ. Едно примирение се чете по тѣхнитѣ лица. Сѣкашъ години по редъ сждбата ги е люшкала оттукъ-натамъ по чуждата неприятелска страна. Сѣкашъ отъ незапомнено вече врѣме тѣ сж се откжснали отъ родната земя, отъ своето познато небе. Кой знае... Може би по-другъ е законътъ, който направлява и формира тия плѣннички души. Или, може би, надъ тѣхъ нѣма никакъвъ законъ. — Отъ рождение тѣ сж били плѣнници въ своята чокойска страна. Сега, тука, тѣ сж плѣнници, както и прѣди. Та душата не е изпитала трѣпкитѣ на прѣлома. Примирението е вродено, онаслѣдено. По лицата си тѣ носятъ отпечатъка на мизерията и бездомничеството на цѣлъ единъ животъ. Тѣ сж черни, страшни сѣнки — призраци, каквито сж били и прѣди.

*

Нашата рота охранява тая ромънска дружина. Сутринъ, още въ зори, тѣ нарамватъ лопати и кирки и тръгватъ, и се занизватъ надлъжъ по криволичещето трасе на шосето. Бивакътъ имъ остава пустъ. Тукъ-тамъ, прѣдъ нѣкоя палатка, се издига още димътъ на недогорѣли съчки и смреки. Само долу, въ боровата гора, близо до чешмата, непрѣкъснато се лови нѣкаква врѣва, чува се нѣкакво тракане на казани и баки. Това сж богатири — тѣхнитѣ кашавари. Тѣ сж сжщитѣ имъ богатири — ония, които тамъ, у тѣхъ си, сж имъ готвѣли храната. Казанитѣ и бакитѣ имъ сж сжщитѣ ония, които имъ сж служили тогава.

Тия богатири сж сѣкашъ, наистина, богатири въ сравнение съ тѣхнитѣ другари. Тѣ сж така доволни, че сж освободени отъ всѣкакво копане и рушене на скали. Често, нѣкои отъ тѣхъ, наклаждайки огъня подъ котела или разбърквайки чорбата съ грамадната лъжица, запѣватъ и тананикатъ весели свои пѣсни. Особено, когато, намѣсто обикновенитѣ продукти, имъ се даде царевичено брашно за мамалига. Тѣ, като аптекари, по дадена доза, присипватъ брашното въ врѣлата вода, бъркатъ го полекичка и осторожно съ нѣкакви нѣрти, и, отдрѣпнати малко встрана, съ такава набожностъ и смирение наблюдаватъ клокоченето въ котлитѣ — сѣкашъ приготвяватъ своето миро. Почти прѣзъ всѣка минута тия прѣти се изтѣргватъ съ прѣсти,

Сладко се облизватъ тия прѣсти и... хи-хи хи, възкличания и подскачания отъ възторгъ.

*

„Шапти Компания“ е групата, която обикновено конвоира нашето отдѣление. Тѣ сж близо стотина души. Вече двѣ-три седмици откакто постоянно се движимъ съ тѣхъ, азъ още не мога да различа една физиономия отъ друга или да се спра поне на една съ чертица благородство. Тѣ всички сж черни, брадясали и нечисти, и, съ тия двѣ рогчета на синитѣ си шапки, приличатъ по-скоро на демони, отколкото на подобни намъ човѣци. Когато вечеръ се свиятъ и легнатъ въ своитѣ палатки, торбичкитѣ имъ сж окачени прѣзъ раменѣтъ, притиснати до гърдитѣ и опасани като съ обрѣчъ и съ двѣтъ ржцѣ. Отдѣли ли се нѣкой за моментъ отъ своята торба, другаритѣ му хищно се нахвърлятъ надъ нея и сбиватъ се дори за краешника на своя другаръ. И послѣ никой не работятъ, тѣ се крадатъ и когато се хранятъ, и когато спятъ. Ако понѣкога се случи да минатъ прѣзъ района на нашия бивакъ, тѣ разтурватъ редицитѣ си, и, като ястреби налитатъ надъ нѣка захвърлена угарка отъ цигара. Запушиш ли прѣдъ тѣхъ, очитѣ на всички сж обърнати къмъ тебе. — Тѣ чакатъ, дебнатъ и треперятъ. Сѣкашъ имъ е дадена прѣдварителната команда на нѣкакъв набѣгъ. Тѣ стоятъ като на прутина. Остава да захвърлиш угарката и да се

нахвърлят надъ нея едноврѣменно двайсетина души.

Еднажъ, при една почивка, слѣдъ като второто отдѣление ни смѣни, азъ бѣхъ седналь прѣдъ тѣхъ да поправа ремъка на пушката си. И, слѣдъ това, уморенъ отъ продължителното стоене на кракъ, азъ се изтегнахъ на дѣсната страна и запушихъ. Прѣдъ мене, отъ срѣщната страна на пѣтя, насѣдали и прави, стоеха двайсетъ трийсетъ души отъ нашата „шапти компания“. Очитъ на всички почти бѣха устремени къмъ мене. Тѣ всички чакаха — знае се за какво. Но измежду всичкитѣ тия дебнящи очи имаше единъ погледъ, умолителенъ и безнадежденъ, който отначало още нѣкакъ привлече моето внимание. Това бѣ единъ черенъ плѣнникъ, наоколо трийсетъ години. Той бѣ легналь на коремъ, подпрѣль глава на лакти, и, въ позата на дебнящъ чакаль, слѣдѣше моитѣ движения отъ началото до край. Азъ си прѣдставихъ, колко много много трѣбва да го измжчва неудовлетворената страсть на пушача и колко по-голѣма трѣбва да е мжката му, че всѣки другъ, но не и той ще се ошастливи отъ угарката, която накрай ще захвърля. Но азъ не хвърлихъ недопушената цигара, а смачкахъ я съ прѣсти на земята. Всички въ тоя моментъ помръднаха инстинктивно, а нѣкои се побугаха единъ другъ. Само двѣтъ очи, които ме гледаха умолително и безнадеждно, не мръднаха никакъ. Азъ видѣхъ това. Малко слѣдъ това азъ извадихъ

втора цигара, задържахъ я извѣстно врѣме въ ржка и отправихъ погледъ къмъ сжщата група. Втрѣнченитѣ очи сѣ още не се отдѣляха отъ мене. Азъ сжщо съсрѣдоточихъ своя погледъ къмъ тоя черенъ плѣнникъ съ познатата поза на чакаль и го извикахъ съ прѣстъ. Съкашъ като по нѣкакъвъ токъ се прѣдаде мисълта ми. Той скочи веднага правъ като ужиленъ, поколеба се за моментъ, запита ме, сочейки съ ржката си гърдитѣ, дали за него се отнася това, и се спусна къмъ мене.

— Той циганинъ, той циганинъ, у-у-у циганинъ, дракуле! — завикаха веднага всички по него. Оттогава вече ние станахме приятели съ тоя циганинъ. Той се казваше Петреску. Азъ често му давахъ цигари и тютюнъ. Петреску не намираше начинъ какъ повече да ми поблагодари за тия мои симпатии къмъ него. Той подскачаше, викаше като дѣте и еднажъ даже ме погали по рамото. Често той поддѣмаше моитѣ заповѣди и свикваше и повече отъ мене се заканваше и даже ругаше тия негови другари, на които азъ правѣхъ бѣлѣжки.

До това му сприятеляване съ мене Петреску мръзнѣше денонощно на тоя връхъ на планината. Нощемъ той си натѣлкваше ризата съ суха трѣва и папратъ — ей така, на голо — и заприличалъ на сламеникъ, прѣкарваше нѣкакъ по-спокойно до утрото. Тая му изобрѣтателность ми хареса много и още повече ме заплѣни. — Азъ съ удоволствие се лишихъ отъ вѣхтото си цивилно палто.

Единъ день азъ заведохъ единъ по-дълъгъ разговоръ съ Петреску. Той ми разправи подробно, какъ въ мирно врѣме, е билъ хамалинъ на Кюстенженското скеле, какъ неохотно, съвсѣмъ неохотно, е тръгналъ като войникъ, какъ сж го плѣнили нашитѣ, които сж били много храбри — „бравосъ на тѣхъ“, и пр.

— Ами ти, наистина ли си циганинъ? — запитахъ го азъ шеговито накрай — защо те закачатъ другитѣ? Кажи ми право.

— Азъ съмъ циганинъ — отговори ми усмихнато той — азъ съмъ циганинъ, но половинъ циганинъ. Майка ми е циганка, а баща ми е ромънецъ. И азъ съмъ християнинъ — не вѣрвашъ а? Казватъ ме Петъръ, свети Петъръ, на, вижъ какъ се кръстя.

— Е, е, православенъ, вѣрвамъ — добавихъ сжщо усмихнато азъ и веднага нѣкаква друга мисълъ ми мина прѣзъ главата. — Кажи ми сега правото, Петраки, заколилъ ли си нѣкоя българка, а? Право ще ми кажешъ!

— Уаа, домнуле, какво ще каже това — обиди се Петреску и почна да се кръсти.

Той ме увѣри, че подобно нѣщо не могълъ и да си помисли. Той кълнѣше и псуваше тия, които биха се рѣшили на подобни безчовѣчни безбожни дѣла.

Неотдавна ние напуснахме ромънската плѣнишка дружина, една рота отъ другъ единъ полкъ дойде и ни смѣни. Ние отидохме на позиция за да смѣнимъ сжщия тоя полкъ.

При тръгването азъ извикахъ Петреску да се видимъ. Той бѣ твърдѣ натжженъ, че азъ, или единъ неговъ покровитель, се раздѣля съ него. Азъ опразнихъ за послѣденъ пжтъ табакерата си въ неговитѣ ржцѣ. И се сбогувахъ. Но не направилъ още петъ шесть крачки, Петреску ме извика.

— Азъ искамъ да ти подаря нѣщо — каза ми той съ едно видимо смущение и забърка по пазухата си, приближавайки се къмъ мене.

— А! Какво ще ми подаришъ? — очудихъ се азъ.

— На, вземи — протегна ржка Петреску. Той ми подаде единъ хубавъ златенъ маркизетъ, обсипанъ съ диаманти, малкъ — за малка, женска ржка.

— Та ти не си заколилъ българка, про клетнико, не си заколилъ, а!

*

Тоя черенъ циганинъ, при това, бѣ най-благородниятъ плѣнникъ отъ всички. — Той бѣ „половинъ циганинъ“. А повечето негови другари отъ „Шапти компания“, пкъ и отъ цѣлата дружина, бѣха цигани изцѣло — цигани и по майка и по баща

Княжево, 1916 година.

Отъ Н. Кожухаровъ

Връщане на хидропланитѣ отъ въздушнѣ бой

ЙОРДАНЪ ЙОВКОВЪ.

СЕДЕМТЪ

Единствениятъ човѣкъ, който остана живъ въ Куру-Чешме, бѣше шейсетгодишниятъ старецъ Хаджи Апостолъ. Той можа да се спаси, защото вкѣщи, изъ двора, въ избитѣ и складовѣтъ на чифлика му се намѣри толкова много плячка, че ромѣнскитѣ войници, опиянени и залисани въ грабежа, забравиха да потърсятъ стопанина. Пъкъ даже и слугитѣ не бѣха забѣлѣзали, когато старецътъ влѣзе и се скри въ пространнитѣ хамбари на чифлика.

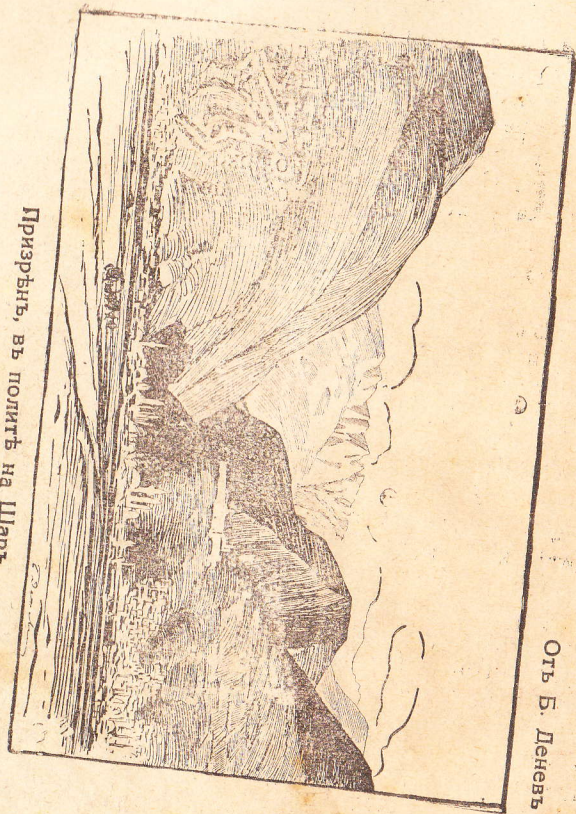
Отъ скривалището си старецътъ слушаше страшната връва изъ селото. Мръкваше се. Нестройната тѣпла на войскитѣ, които отстъпваха, нахлу като гладна глутница вълци. Селото се прѣвърна на сѣщински адъ. Чуваха се удари на брадви, които разбиваха врати, приклади блѣскаха въ прозорцитѣ и стѣклата звѣлииво се посипваха, пронизително пищѣха жени и дѣца. Но всичко това се удавяше въ страховитата глѣчка на чуждия езикъ, страненъ акцентъ, груби и диви гласове, ту задавени отъ злоба, ту безсърдечно и сатанински весели. Отъ връме на връме посрѣдъ остри писъци раздаваха се изстрѣли. „Господи“, — шепнѣше старецътъ — „убиватъ!“

Изведнажъ селото сѣкашъ внезапно се из-
празни и утихна. Цѣлата глѣчка се изнесе по-да-
лечъ и се събра на източния му край. Тая глѣчка
бѣше сега по-низка и по-залавена, но още мно-
гогласна и широка, нѣкакъвъ безугѣшенъ и
конвулсивенъ плачъ. Едноврѣменно съ това
блѣсна ослѣпително сияние. Пламнаха голѣмитѣ
саплѣци на чифлика. Пѣвъ разстрогитѣ на
дѣсченитѣ стѣни старецътъ виждаше сега всичко.
Вънъ отъ селото, изъ пжтя покрай вѣтърната
мелница, се движеше голѣмо множество хора
Блѣхеха се забрадкитѣ на жени, подтичваха
дѣца, гологлави и снажни селяни крачеха близко
единъ до другъ—сурови и мрачни. Сиянието на
пожара въ тая минута огряваше само тая пѣстра
тълпа, а гжстиятъ кордонъ на конвойнитѣ вой-
ници се отсичаше само върху свѣтлия фонъ,
черни и фантастични силуети, надъ които ярко
блѣщяха ножоветѣ. Множеството скоро прѣ-
мина прѣвъ ивицата на сиянието и се изгуби,
подобно на стадо, подгонено съ камшици. Огря-
ната поляна до вѣтърната мелница опустѣ. Не-
бето надъ нея бѣше съвсѣмъ черно и, като
кървавъ снѣгъ, пилѣхха се и танцуваха тамъ
искри отъ пожара.

Нощта се стори на стареца безкрайна,
сѣкашъ никога нѣма да се сѣмне. Като че нищо
не бѣше се случило — и тая нощъ, както всѣ-
кога, пролѣхха пѣтли. Само паузитѣ между тѣхъ
бѣха болезнено дълги. Най послѣ се развидѣли
и старецътъ излѣзе навънъ. Синкавъ димъ се
носѣше като гжста и тежка мъгла. Старецътъ

мина прѣвъ двора, дори и не погледна разхвър-
лената покжщина и излѣзе на улицата. Нѣмаше
жива душа. Насрѣша бѣше кръчмата на Гена
и тамъ лежахъ двама души. Ковачътъ Иорданъ
лежеше на очитѣ си, а кръчмарътъ бѣше присед-
наль, опрянъ до стѣната, съ едната ржка върху
стълбитѣ. Старецътъ се приближи и видѣ кръвта.
Тѣ бѣха убити. Но какво лице имаше кръч-
марътъ! Посрѣдъ черната голѣма брада устнитѣ
се усмихваха, челото бѣ спокойно, очитѣ гледаха
вдѣхновено и благо. Едвамъ вчера той бѣше
му казалъ: „Дѣдо Хаджи, помни ми думата —
утрѣ нашитѣ сж тука!“ Лицето му и тогава
имаше сжщото това изражение. И смъртъта
даже не е могла да заличи сладката радостъ на
тая надежда.

Старецътъ не можа да издържи това зрѣ-
лище и се отстри. Улицитѣ бѣха пусти, пе-
пельта издѣлбана отъ хиляди стѣпки, отъ кж-
щитѣ, като кухи очи на скелетъ, гледаха раз-
бититѣ прозорци и врати. Това бѣше не село,
а пространна гробница и самъ старецътъ бро-
дѣше изъ нея като мъртвецъ, излѣзълъ изъ
гроба. Той бѣше почти въ несвѣсть. Но имаше
още нѣщо, което не оставаше да се помжти
сѣвсѣмъ съзнанието му, нѣщо, което го свър-
зваше още съ дѣйствителността. Той се взира-
ше съ отслабналитѣ си очи и гледаше на югъ.
„Господи, — шепнѣше си той — защо още не
идатъ? Защо се бавятъ?“ Но пжтътъ стѣмъ
бричъ си оставаше безлюденъ и пустъ. От-
ние, страхъ и смъртна болка обзеха стареца.

Прирѣчнѣ, въ политѣ на Шарѣ

Отъ Б. Деневѣ

И за първи път у него се покрусил и разколебал тая голѣма вѣра, която крѣпѣше старинитѣ му. „Нѣма ги! Нѣма ги!“ — говорѣше си той, като се връщаше къмъ чифлика.

Изведнажъ откъмъ източната страна на селото изцвили конѣ, слѣдъ него — и други. Чу се и нѣкакъвъ викъ. Старецътъ забърза да се прибере, но не можа да надвие любопитството си и трѣгна да види какво има. Прѣдпазливо, като вървѣше близо до високитѣ плетища, той стигна до най-крайната къща, прилепи се до стѣната и надникна. Това, което видѣ, поразил го и го смая: на поляната до вѣтрѣната мелница имаше войници. Цѣлъ ескадронъ, все черни коне. Войницитѣ бѣха слѣзли, дългитѣ пики бѣха забучени въ земята и високо стърчаха надъ селлата. Чернитѣ фуражки и чернитѣ мундири показваха, че войницитѣ сѣ ромѣнци. Тѣ стояха въ купъ и отъ тая голѣма маса хора и коне, въ която прѣобладаваше само черниятъ цвѣтъ, идѣше нѣщо зловѣщо и мрачно.

Старецътъ се повърна къмъ чифлика. Погледътъ му бѣше впилъ въ земята, лицето — съсрѣдоточено и строго; това е изгледъ на безстрастно изражение у старитѣ хора, което крие и голѣма горестъ. Бѣше късно вече и послѣдната надежда изчезваше.

— Хей! Стой тамъ! — извика троснато нѣкой.

Старецътъ подигна очи: на десетъ крачки отъ него стояха седемъ души конници. Българи! Тия лица и тия униформи, които се явяваха

Само въ сѣницата му, бѣха прѣдъ него. Нѣка-
къвъ тежъкъ камъкъ притисна гърдитѣ му и
задави гласа му

— Ела тукъ, де! — повтори конникътъ,
който стоеше прѣдъ другитѣ — български не
разбирашъ ли? Какъвъ си?

— Българинъ съмъ бе, момчета, българинъ
съмъ — зашепна старецътъ. Охъ, добръ дошли
слушайте. . . тукъ. . . ей — тукъ. . .

— Какво има?

— Ромѣнци.

— Ромѣнци! Кждѣ?

— Ей тамъ! Сто души има и повече. Много
сж, синко. Върнете се, додѣто не сж ви видѣли.
Бѣгайте, бѣгайте ви казвамъ!

Конетѣ спокойно протѣгаха шнитѣ си.
Отъ юздечкитѣ капѣше по земята бѣла пѣна.
Подсфицерътъ се засмѣ. Старецътъ се смая,
като видѣ, че и другитѣ войници се усмихватъ.

— Хубава работа—подзе подофицерътъ—
ще бѣгаме! Какъ тъй ще бѣгаме! Я ела ни за
веди тамъ!

— Недѣйте, много сж. . .

— Върви, върви! Посочи ни, дѣ сж!

— Азъ не мога — каза старецътъ. —

Нали ме виждашъ? Ама като искате — тамъ сж
тѣ. До самата мелница.

— До оная мелница?

— Тамъ на поляната сж.

Подофицерътъ за минута се загледа по
тази посока. Послѣ бугна коня и прѣпусна къмъ
края на селото. Шестѣ конника го послѣдваха.

Старецътъ ги слѣдѣше, очуденъ и смаянъ. На
едно мѣсто той видѣ, че слѣзоха отъ конетѣ,
оставиха ги да ги държи единъ, а другитѣ
бързо снеха карабинитѣ си и, като се снишаваха,
и навеждаха, затекоха се прѣзъ единъ дворъ
къмъ плета, отъ дѣто се виждаше поляната.
Старецътъ не можеше да се удържи и се затече
при кщцата, отдѣто бѣше гледалъ по-рано.
Припукаха пушки — бърза и честа стрѣлба.
Старецътъ не вѣрваше очитѣ си. Спокойната и
черна маса до мелницата изведнажъ трепна,
хора и коне се объркаха, продължителенъ шумъ
и звѣнъ на желѣзо, всѣки бързаше да се на-
мѣри на седлото, изправенитѣ пики една слѣдъ
друга се отскубваха отъ земята и, въ нѣколко
секунди само, като се разсипа въ голѣма джга,
ескадронътъ летѣше изъ полето. На поляната до
вѣтърната мелница се чернѣеха четири трупа и
четири коня тичаха безъ ездачи настрана по-
диръ ескадрона. Старецътъ не бѣше успѣлъ да
види, кога седемтѣ войника бѣха се качили на
конетѣ си, но гѣ прѣпускаха сега вънъ отъ
селого и спрѣха до мелницата. Срѣдъ облаци
отъ прахъ ескадронътъ прѣвляше отатъкъ
хълма. Това бѣше нѣкакво чудо, коегo старецътъ
още не можеше да повѣрва.

Той се върна на мегданя и на срѣща му
идѣха седемтѣ конници. Подофицерътъ отдалечъ
весело и дяволито се усмихваше.

— Какъ е бе, дѣдо! Да бѣгаме, а? Видѣ
ли кой бѣга!

Старецътъ се хвана съ двѣ ржцѣ за челото.

Началникът наблюдава
Отъ Ал. Мутафовъ

— Бре момчета, — радостно завика той — какъ можахте! Толкозъ сганъ! Господь да ги убие! Какво бѣше снощч — на жива душа нѣма

И старецътъ развълнувано започна да разказва за страшната участъ на селото. Но войницитѣ бързаха. Полофицерътъ попита кой е пжтя за село Настрѣднѣ. Той каза на стареца, че трѣбва да отидатъ тамъ, а тукъ скоро ще дойдатъ наши войски.

— Защо бързате, — каза старецътъ. Почакайте. Ще видя, ще намѣря малко хлѣбъ. Почакайте.

И старецътъ бързо се затече къмъ чифлика. Той намѣри хлѣба, който бѣше запазилъ за себе си, извади портфейла си, прѣгледа цѣлъ снопъ банкноти и съ нѣкаква недоволна гримаса, като че ли му се виждаха малко, взе ги и ги тури въ джеба си. И бързо, колкото старинитѣ му позволяваха, повърна се назадъ.

Навѣнъ нѣмаше вече никой. Войницитѣ прѣпусаха по пжтя, който бѣше имъ посочилъ. Старецътъ се затече слѣдъ тѣхъ.

— Чакайте, бе момчета! — викаше той. Момчета! Момчета!

Никой не го чуваше. Войницитѣ бързо се отдалечаваха. Тогава, уморенъ и обиденъ, старецътъ се спрѣ и заплака. Ужасътъ, който бѣше прѣживѣлъ прѣзъ нощта и голѣмата радостъ слѣдъ това и невъзможността да се порадва и да се отплати на тия добри момчета — всичко това бѣше не по силитѣ му вече. И

скръбъ, и тържество, и наивна дѣтска радостъ имаше въ тия сълзи.

Изведнажъ той се изправи. Близо до селото идѣше изъ пжтя дѣлга и черна колона. Ето ги, идатъ вече. Старецътъ подигна хлѣба и въ тая минута къмъ него той почувствува тая почти религиозна почитъ, която е въ душата на всѣки истински работникъ на земята. Той снѣ шапката си, взе хлѣба хоризонтално както носятъ парастаситѣ къмъ черква и съ още неизсъхнали сълзи на лицето си, тръгна къмъ войскитѣ, които идѣха.

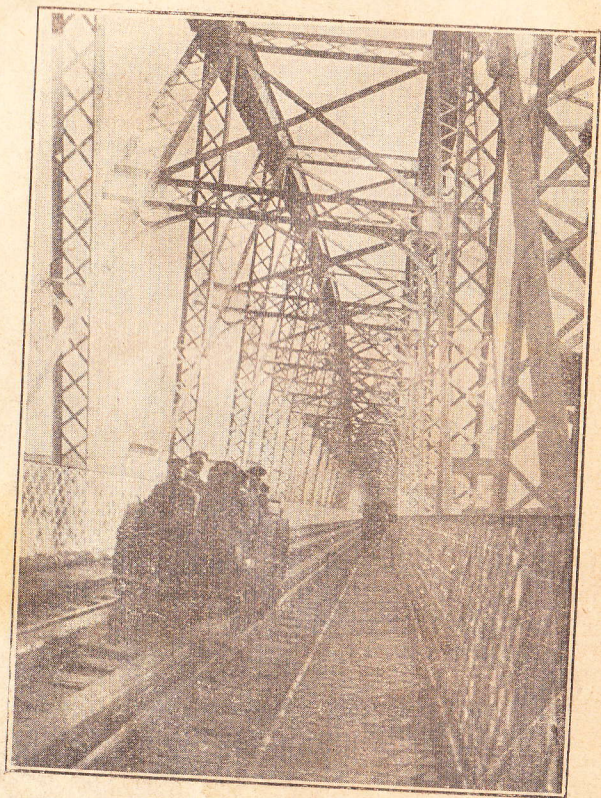
Отъ Г. Евстатиевъ

Заеманете на острова при Свищовъ

МНѢНИЕ ЗА БЪЛГАРСКИЯ ВОЙНИКЪ

Д-ръ Октавъ Лоранъ въ своята книга „La Guerre en Bulgarie et en Turquie“ пише: Запасниятъ въ България, свикналъ на суровия балкански животъ или въ дунавскитѣ равнини, свикванъ седемъ или осемъ пжти, ако не и ежегодно, на едно обучение отъ двадесетъ дни, остава въ пълната смисълъ на думата войникъ. Подъ тая дума трѣбва да разбираме едно същество сурово, здраво, силно, дисциплинирано, съ духъ и моралъ, равенъ на тоя, който иматъ другаритѣ му въ дѣйствующата армия. Върналъ се въ кжщи, той не губи нито патриотичния си духъ, нито своитѣ боеви качества. Той е истински войникъ въ отпускъ, когото полската работа поддържа здравъ и силенъ, винаги готовъ за борба. Прѣди една година азъ писахъ въ „Independence Belge“: Едно странно чувство изпитва човѣкъ да лѣкува храбритѣ и силни български войници. Често отгѣхъ ще чуете да Ви казватъ: „Пуснете ме поскорбъ за да се върна при другаритѣ си, г-нь докторе, изпишете ме отъ болницата, раната ми е нищожна, азъ искамъ да си заема мѣстото въ редоветѣ“. Тѣ сж спокойни, безстрашни, често твърдѣ издържливи на болкитѣ. Мнозина се отказватъ отъ упойка и прѣдпочитатъ да имъ се прави операция безъ анестезия. Разбира се

Моста на Дунава при Черна-вода

че ние винаги полагахме усилия да ги убъдимъ въ необходимостта на анестезията.

Изъ цѣла България се говори съ увлѣченіе за атакитѣ на ножъ, съ които армията си служи по едно съвършенство, вече признато. Защото това съвършенство на борба иска нерви, полетъ, фурия. Робъ на дисциплината, българскиятъ войникъ се хвърля въ атака подъ урагана отъ шрапнели, картечници и гранати, прѣзирайки смъртта, като сѣщински герой.

*

„Страсбургеръ Постъ“ отъ 15. октомври 1915. год. пише :

Въ послѣдната балканска война българитѣ доказаха, какъвъ войнственъ духъ у тѣхъ се крие. Едно благоприятно смѣшение отъ отличителнитѣ черти на българския характеръ го прави добъръ войникъ, добъръ водачъ, добъръ подчиненъ и добъръ началникъ. Войнишкитѣ добродѣтели, както сѣдбата на руската войска доказва, се състоятъ не само въ способността на противостоене. Интелигентността и смѣлостта, двѣ качества, които не могатъ да се откажатъ на французката войска, сами по себе не сѣ достатъчни. Българинътъ добавя къмъ тия качества, както историята на отечеството му доказва, още ония черти, които се допълнятъ едни други за да бжде отличенъ офицеръ и войникъ. Той има смѣлъ нападателенъ духъ и голѣма храбрость и при това, като германския войникъ, голѣма жилавость, издрѣжливость на-

несгодитѣ. Той е интеллигентенъ, така че всѣки единъ обикновенъ войникъ въ врѣме на нужда и опасностъ има способността самостоятелно да взема правилни рѣшения. Умѣренитѣ му житейски нужди, невзискателността му, способността му да понася трудноститѣ правятъ отъ него особно годенъ войникъ за пѣхотата. Сжачалникътъ, затова българската войска има най-добрия материялъ отъ хора. Отъ голѣмо значение е принуденото, съзнателно изпълнение на войнишкитѣ длѣжности и силната любовъ къмъ отечеството, отъ която всички българи сж еднакво въодушевени. Съзнателното изпълнение на дълга кара всѣки офицеръ да не се отдава на почивка, докато не си е свършилъ работата, която му е възложена. Българинътъ нѣма страстта да се обогатява, както русинътъ, а има страстта да служи на отечеството си. Всѣки знае, че слѣдъ като „сюзницитѣ“ сърби подло ограбиха плоловетѣ на побѣдитѣ на българската армия, всѣки българинъ вижда въ сърбина свой личенъ врагъ. Народното дѣло е дѣло на всѣко частно лице. Отъ тази чиста и силна любовъ къмъ отечеството иде въодушевлението въ войната и желанието на всѣки българинъ да развие своитѣ максимални сили, за да допринесе за спечелване на пълната побѣда.

Нека се има прѣдъ видъ, че българинътъ при това има едно естествено благочестие, строг и прави и сериозенъ миросгледъ. Тогава всѣки ще схване здравитѣ основи, върху които почиватъ

войнишкитѣ добродѣтели на българския народъ. Такъвъ единъ народъ е отличенъ сюзникъ и опасенъ врагъ.

*

По случай обявяването на сръбско-българската война „Османишеръ Лойдъ“ писа:
„Българитѣ бидоха нарѣчени въ прѣдшествоващитѣ войни балкански прусаци. Това наименование се дължеше на тѣхната военна стойностъ, на тѣхнитѣ национални идеали и на силата на тѣхната раса. То е на мѣстото си и днесъ, макаръ въ друга смисль. За Германия е едно удовлетворение, дѣто името на нейното най-голѣмо кралство се прилага на българитѣ по единъ така почтенъ начинъ“.

*

Слѣдъ първитѣ наши успѣхи въ Сърбия, френскиятъ в. „Льо Нувелистъ де Лионъ“ писа:
„Първитѣ ранени пристигнали отъ сръбско-българския фронтъ единодушно заявяватъ, че българитѣ сж силенъ и достоенъ за почитъ противникъ“.

*

По поводъ награждаването на Н. В. Царя отъ султана съ ордена „Имтиязъ“ цариградскиятъ в. „Ганинъ“ писа:

„Откато почна войната българската армия наистина се бие както се очакваше. Съ изкуството и храбростта на новитѣ ни другари по орджие, създадениятъ отъ германцитѣ и тѣх-

Срещата въ Нишъ

нитъ съюзници блокъ започна да се проявява като най силна, най-рѣшителна и слѣдователно непобѣдима мощъ въ цѣлия свѣтъ*.

По поводъ нашитѣ успѣхи въ Македония „Фреиденблатъ“ въ една статия възхваляваща надминаващата всѣко очакване българска сила, писа:

„Като се взематъ прѣдвидъ голѣмитѣ загуби, които балканскитѣ войни причиниха на България, това, което този героиченъ народъ сега извърши, граничи съ свѣрхчовѣшкото“.

*

По случай откриването на Народното събрание въ 1915. г. „Дойче Тагесцайтунгъ“ писа:

„Ние германцитѣ цѣнимъ и се удивляваме на силата, рѣшителността, издържливостта и непрѣклонността на българския характеръ. Това сж сжитѣ качества, които издигнаха Прусия въ велика сила“.

*

Геца Херчегъ, специалниятъ кореспондентъ на „Пестеръ Лоидъ“ въ Добруджа даде въ в-ка си обширна кореспонденция за българската кавалерия, въ която между другото писа:

„Общо бѣ убѣждението, че конницата е едно вече остарѣло, отживѣло оржие и че тя не може да намѣри приложение въ модерната война. Събитията въ Добруджа показаха противното и реабилитираха — ако може тъй да се

каже — кавалерията като оръжие, което може да намъри добро приложение въ модерната война.

Хрониката на побѣдоносния походъ въ Добруджа не би била пълна, ако не туримъ на първо мѣсто славното дѣло на българската кавалерия. Слѣдъ тия сражения българската кавалерия заслужава удивлението на цѣль свѣтъ и дълбоката признателностъ на съюзниците. Защото, наистина, българската кавалерия извърши едно чудо*.

*

Ерфуртскиятъ „Алгемайне Анцайгеръ“ отъ 21. октом. 1916. г. въ статия озаглавена „Българитѣ завладѣха“ . . . казва :

„Слѣдъ намѣсата на нашитѣ нови съюзници, българитѣ, съобщенията на генералния щабъ сж обогатени съ още единъ новъ пасажъ, съ още една нова мила нота. На края на бюлетина срѣщаме сега нова алинея, която при все че е къса, ни казва много нѣщо : „Българитѣ завладѣха . . . Българитѣ заеха . . . Българитѣ атакуваха“ . . . Това се прибавя всѣкидневно къмъ съобщенията на главната квартира и всѣки день, като четемъ това, обхваща ни голѣма радостъ за всичко, което нашия генераленъ щабъ казва за България.

Нашитѣ нови български съюзници сж прѣвъзходни войници. Това доказаха тѣ въ балканската война като извършиха цѣлата работа сами, за да бждатъ послѣ злѣ възнаградени. Необик-

новената издържливостъ и крайната безпретенциозностъ правятъ българската армия достойна за високи военни подвизи. Освѣнъ това, българската армия има достойни и сериозни началници, отъ които при все че голѣма частъ сж слѣдвали наукитѣ си въ Русия, сж си запазили всичкия моралъ, присжщъ на българина и не сж заимствували лошитѣ страни на руското офицерство*.

*

„Дортмундеръ Цайтунгъ“ отъ ноем. пише :
Още въ балканската война ние прѣживѣхме съ удивление пълнитѣ съ смѣлостъ, сила и храбростъ дѣла на българитѣ. Никой не може да оспорва факта, че тѣ понесоха най-голѣмата тежестъ на войната срѣщу Турция. Нашитѣ отношения съ турцитѣ ни караха да посрѣщаме съ болка тѣхното нещастие. И при все това германскиятъ народъ съ своитѣ военни разбирания и войнишки чувства не можеше да не признае своитѣ симпатии къмъ братския по войнишки добродѣтели народъ, не можеше да откаже неговия геройски духъ.

Наистина, въ печата на Четворното Съглашение се полага особно усърдие, по възможностъ да се обезцѣнятъ голѣмитѣ успѣхи на българската армия. Бързото и катастрофално срутване на Сърбия тамъ обикновено се оправдава съ прѣвъзходството на германската артилерия, съ ненадѣйното нападение и много други подобни работи. Но всичко това ни най-малко не може да обезцѣни безпримѣрната дѣятелностъ

Изъ Македония

Д. Гюдженовъ

на българската армия. Спомнете си само за това, какъ на врѣмето си наши тѣ войски се задържаха срѣщу петъ и шестъ пжти по-голѣмитѣ неприятелски сили въ равнинитѣ на Фландрия, открити и безъ прикрития. А сърбитѣ имаха силни прикрития, непристъпни окопи въ тѣхнитѣ мжно проходими планини. И при това — съ тежката артилерия дългобойнитѣ морски орждия, които англичанитѣ имъ доставиха. При това разположени, всичкитѣ оправдания на Съглашението не сж ли по-скоро единъ укоръ къмъ Сърбия, отколкото едно обещавање силата на българитѣ? Безспорно е, че храбростта на сърбитѣ не може да се отрѣче. А и Съглашението имъ изпрати не малко подкрѣпления отъ къмъ Солунъ на македонския театъръ; прибавете къмъ това, че България биде принудена да остави сили за охрана на морскитѣ си брѣгове отъ евентуалнитѣ нападения на Съглашението. Вземете ли се всичко това прѣдъ видъ, трѣбва честниятъ човѣкъ да признае, че българигѣ дължатъ успѣхитѣ си на своитѣ смѣли и храбри нападения, на умното военно ржководене, на прѣвъзходната организация въ армията и на добрия планъ на военнитѣ дѣйствия. Люгъ подемъ имъ дава и голѣмата умраза къмъ „сюзницитѣ измѣнници“, както ги нарича новата имъ национална пѣсенъ.

Слѣди отъ сръбского вѣство

Отъ В. Деневъ

БОЙНИ ПОДВИЗИ

Храбриятъ редникъ

На 21. ноември 1915. год., 53. пѣх. полкъ минава на дѣсния брѣгъ на рѣка Черна и достига до Кафадарци.

Редникътъ Михаилъ Георгиевъ влиза прѣвъ въ града, гдѣто узнава, че имало сръбска чета. Безъ да чака другаритѣ си, отива въ общинското управление, въ стаята, гдѣто имало петима въоръжени сърби, на които заповѣдва да сложатъ оръжието. Слѣдъ нѣколко врѣме пристигатъ десетина негови другари и отвеждатъ плѣненитѣ отъ него сърби.

Ротниятъ командиръ

На 27. октомври 1915. год., французитѣ заели с. Виничани и напрѣдвали по дѣсния брѣгъ на р. Вардаръ къмъ Велесъ.

Една изолирана група отъ осемъ души отъ 10. рота на 53. пѣх. полкъ се намира срѣщу цѣла французска рота.

Редникътъ Димитъръ Ивановъ, отъ с. Ямборано, Кюстендилска околия, става правъ въ окопа, командува така, като че ли командува цѣла рота, и заблуждава неприятеля като спира настѣплението му.

Ловецътъ на плѣнници

Редникътъ Ненковъ Георги, показаль чудеса отъ храбрость, е билъ задѣванъ отъ дружинния си командиръ, че не може да доведе живъ французинъ. На 24. ноември дружината е на 1000 крачки отъ французскитѣ окопи; прѣдъ ротата редникътъ Ненковъ напуска самъ окопа и се доближава до неприятелскитѣ окопи — скача въ неприятелския окопъ, гдѣто французитѣ спѣли, мушва съ ножа си единъ французски войникъ и на грѣбъ го извлича отъ окопа. Омаломощенъ и смаянъ, французинътъ не можаль да се съпротивлява. — Французитѣ отквиватъ честъ огънь, но нашиятъ успѣва да се изгуби въ гнѣнитѣ прѣдъ окопитѣ и да намѣри своя окопъ, гдѣто привързва ранения плѣнникъ. На другата сутринъ го завежда при дружинния си командиръ, който билъ крайно доволенъ, понеже по номера на яката видѣлъ, че прѣдъ тѣхъ се явилъ единъ французски полкъ, за който не се знаело по-рано че е тамъ. Редникътъ Ненковъ, осжденъ по-рано на двѣ години, че изгубилъ 50 пагона — е билъ помилванъ и награденъ съ кръстъ за храбрость III. степенъ.

Смѣлость

На 1. ноември 1915. год., една команда отъ доброволци отиватъ да безпокоятъ съ бомби французитѣ въ тѣхнитѣ окопи. Французитѣ ги забѣдѣзватъ и излизатъ отъ окопитѣ си за да

ги контъратакуватъ. Ефрейторътъ Пожарлиевъ Симеонъ Христовъ, като забѣдѣзва това, съ „ура“ повежда деветѣ души отъ патрула и прогонва французитѣ, които мислейки че има и по-голѣми части напускатъ окопа си и изоставятъ и с. Мирзень.

Смѣлость и съобразителность

Врѣхъ Буково.

Ст. подоф. М-ски е по рекогносцировка; въ тѣмнината се вдѣлбава между неприятелскитѣ редове и попада въ единъ сръбски окопъ.

— Ща си ти, бре? — питатъ го сръбитѣ.

Съобразителниятъ подофицеръ, като се видѣлъ на тѣсно и безъ да се смути ни най-малко, отговаря веднага:

— Бугараши су ме ранили — и почва да охка.

— Па ако си раненъ, шта радишь овде? Иди код санитаре! — съвѣтватъ го сръбитѣ — смѣтайки го за свой човѣкъ.

Безъ да губи врѣме и съвсѣмъ хладно кръвно смѣлиятъ М-ски прѣминава между окопитѣ, заобикаля ги и пакъ се завръща при нашитѣ.

Боятъ въ Струга.

На 25. ноември вашитѣ войски влѣзоха въ Струга и заеха турската му часть — на единия брѣгъ на Дрина. Сръбитѣ слѣдъ като

бѣха изгорили моста, съединяващъ тая частъ на града съ разположения на другия брѣгъ на Дринъ кварталъ, се задържаха въ послѣдния, като се забарикадираха въ кѣшитѣ. На 28. нашитѣ трѣбваше да построятъ мостъ и минатъ на отсрѣщния брѣгъ. Въ срѣдата на главната улица, на открито, и близо до изгорѣлия мостъ бѣ поставено едно наше огъдне, а въ околнитѣ дворове още двѣ. На 28. сутринята нашитѣ пионери подъ прикритието на артилерията можаха да поправятъ недогорѣлия мостъ и го направятъ едва годенъ за минаване, тъй като мостътъ бѣ строенъ подъ силния пушеченъ и картеченъ неприятелски огънь. Въ 12 ч се дава заповѣдь на поручика Хр. Баевъ да мине съ ротата си моста. 60 души отъ ротата му се явяватъ желещи за тоя подвигъ. Подъ градъ отъ куршуми тия храбреци, въ групи по 5—6 души, се втурватъ къмъ моста и само по 2 или 3 отъ тия групи оцѣляватъ живи на другия брѣгъ, дѣто поручикъ Баевъ достига съ 35 души и се задържа до стѣнитѣ на една кѣща. Прѣзъ нощта минаватъ нови наши части по моста, а на другия день цѣла Струга бѣ въ наши рѣцѣ.

Когато на командующия сръбскитѣ всѣски съобщили за станалото, той извикалъ: „Само българитѣ могатъ да направятъ това“.

Въ чѣсть на ротата, която извърши тоя великъ подвигъ, мостътъ на Струга е наименованъ на името на храбрия ѝ командиръ Дръ Хр. Баевъ.

Отъ Н. Таневъ

Прилѣпъ

Подвигът на подофицера Хр. Тодоровъ.

На 2. декември рано сутринта отъ 11. рота на полкъ бѣха изпратени шестима войника да извършватъ патрулна служба. Войниците бѣха оставени подъ командата на младшия подофицеръ Христо Тодоровъ. Подофицерътъ Хр. Тодоровъ извиква войника Б. Стояновъ и двамата тръгватъ напредъ съ бавни крачки, озъртайки се въ страни и напредъ. На около петдесетъ крачки прѣдъ себе си тѣ забѣлѣзватъ окопъ.

Подофицерътъ Хр. Тодоровъ дава знакъ на войника Б. Стояновъ, съ когото бѣ излѣзълъ напредъ, да бжде готовъ и го послѣдва въ всѣко негово движение. Тѣ двамата пропѣлзватъ още нѣколко крачки и се изправятъ. Съ пушки „за атака на ножъ“ двамата смѣлчаци съ брѣзъ набѣгъ достигатъ окопа и се надвисатъ върху главитѣ на едно отделение руски войници.

— Оставете! оръжието! . . . Вие сте заобиколени и сте плѣнени!

Силниятъ и внушителенъ тонъ на подофицера смущава рускитѣ войници и тѣ мигновено хвърлятъ пушкитѣ, падатъ на колѣнѣ и вдигатъ на горѣ рѣцѣ.

Къмъ 9 часа сутринта подофицерътъ Хр. Тодоровъ се завърна, съ другаритѣ си и плѣнниците, на позицията, която рано бѣ напусналъ.

Когато съобщиха на „генералъ“ К., командующъ 8. дивизия, въ която се числеше полкъ, той пожела да види лично и награди героитѣ. Той се яви на позицията и тукъ, всрѣдъ грѣмогласно „ура“ на войницитѣ отъ скопитѣ, окачи върху гърдитѣ на младшия подофицеръ Хр. Тодоровъ „военния орденъ за храбрость“ III степенъ, а на редника Б. Стояновъ същия орденъ — VI степенъ.

Отъ Р. Алексиевъ

Радичевъ

Наблюдатели

ЖЕРТВИТЪ НА СЪГЛАШЕНИЕТО ПРЪЗЪ ВОЙНАТА ДО КРАЯ НА 1916. Г.

(Статистически данни, основани на свѣденията на: „Société pour l'étude des conséquences Sociales de la guerre“ въ Копенхагенъ; Бюрото за жертвитѣ на войната — въ Киевъ; Ромънскиятъ комитетъ за загубитѣ отъ войната, прѣседателствуванъ отъ ромънската кралица; свѣденията отъ главнитѣ щабове на воюващитѣ държави и съобщенията, публикувани въ пресата на неутралнитѣ и воюващи страни).

Трудно е още да се направи една точна статистика за загубитѣ на противника прѣзъ настоящата война. Воюващитѣ неприятелски държави, като побѣдени, иматъ интересъ да прикриватъ истината за своитѣ жертви както отъ противниците си, така и отъ собственитѣ си народи. Но, ако поради тия причини е невъзможна една пълна и точна статистика за жертвитѣ на Съглашението, засѣгаща всестранно тѣхния економически и воененъ битъ, има данни, които позволяватъ едно сравнително точно изчисление на жертвитѣ, понесени отъ армиитѣ на Съглашението на самото бойно поле.

Ползувайки се еднакво, както отъ източници на нашитѣ противници, така и отъ такива на нашитѣ съюзници и на неутралнитѣ държави, ние даваме тукъ нѣколко таблици, характеризиращи голѣмитѣ загуби на Съглашението отъ избухването на европейския конфликтъ до края на 1916. г.

Безъ да претендиратъ за абсолютна точностъ, посоченитѣ по-долу цифри сж възможно най-точнитѣ и стоящи най-близо до истината, които могатъ да се използватъ за сега.

I. Територии

Отъ началото на европейската война до днесъ държавитѣ на Съглашението сж изгубили слѣднитѣ пространства свои територии:

Русия	280,450	кв.	квадратни километра
Ромъния	100,000	"	"
Сърбия	85,867	"	"
Белгия	29,000	"	"
Франция	22,310	"	"
Черна Гора	14,180	"	"
Венечко	531,807	"	"

Освѣтъч това съюзнитѣ и наши войски владѣятъ голѣми пространства неутрални земи (Албания, Персия и Гърция), откъдѣто изгикаха нарушилитѣ неутралитета на тия държави армии на Съглашението. Малкитѣ пространства ъюзни земи, окупирани въ течение на войната отъ противника (Елзасъ, Буковина, Волиния, Галиция, при Изонцо и въ Кавказъ) не достигатъ съ общата си величина даже пространството неутрални земи, което съюзнитѣ войски владѣятъ.

II. Жертви въ хора

Армиитѣ на Съглашението сж загубили:

	Убити	Раниени *)	Плѣвени
Русия	2,500,000 д.	6,000,000 д.	2,000,000 д.
Франция	900,000 "	2,400,000 "	450,000 "

*) Отъ раненитѣ около 3 милиона сж останали инвалиди.

Англия	300,000 "	1,000,000 "	60,000 "
Италия	200,000 "	700,000 "	70,000 "
Сърбия	130,000 "	150,000 "	200,000 "
Ромъния	80,000 "	170,000 "	160,000 "
Белгия	50,000 "	120,000 "	50,000 "
Черна-Гора	3,000 "	7,000 "	20,000 "
Всичко	4,163,000	8,547,000	3,010,000 "
Общо убити, ранени и плънени			15,720,000 души.

Трѣбва да забѣлѣжимъ, че къмъ посоченитѣ цифри въ графитѣ „убити“ и „ранени“ не влизатъ загубитѣ на англо френскитѣ черни войски, които споредъ „Берлинеръ Цайтунгъ амъ Миттагъ“ възлизатъ на нѣколко стотинѣ хиляди души, а така сжщо и загубитѣ на португалци и албанци, борящи се наредѣ съ нашитѣ противници. Жертвитѣ на морскитѣ боеве (изчислявани само въ боя при Скагеракъ на 8,000 английски моряци), поради естеството на морския бой, се удаватъ мжчно на изчисление сега.

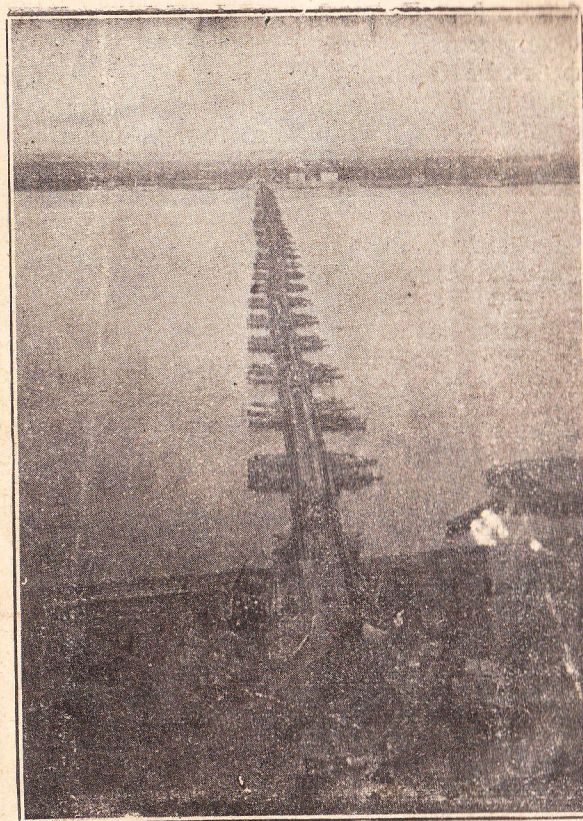
III. Т р о ф е и.

Армиитѣ на Централния стюзъ сж взели отъ неприятеля слѣднитѣ трофеи:

Орѣдия	17,000	Револвери и пистолети	7,000
Пушки	3,000,000	Ракли и др. кола	100,000
Картечници	15,000	Вагони	10,000
		Локомотиви	400
		Аероплани	600 и пр.

Загуби на неприятелската флота.

Чрѣзъ своитѣ подводници и въ нѣколкото сражения между германската и неприятелскитѣ

Мостътъ на Дунава при Свишовъ
по който Дунавската армия мина въ Влашко

флоти. Германия и съюзнитѣ държави нанесоха чувствителни загуби на търговския и воененъ флотъ на Съглашението, като съ това урониха значително престижътъ на английската флота, извоювала си въ миналото име на непобѣдима. Сжщеврѣменно подводната война се яви като единъ страшенъ врагъ за морската търговия на Англия и съюзницитѣ ѝ.

Приведенитѣ по-долу цифри говорятъ достатъчно ясно за голѣмия и постепенно нарастващъ успѣхъ на германската подводна война.

Само германскитѣ и австро-унгарски подводници сж причинили слѣднитѣ загуби на неприятелскитѣ търговски и военни флоти:

Мѣсець	Параходи	Тонажъ
Августъ 1915	103	162,000 тона
Сктомври "	22	63,000 "
Ноември "	45	122,000 "
Януари 1916 г.	21	56,000 "
Февруари "	17	40,000 "
Мартъ "	70	150,000 "
Май "	56	118,200 "
Августъ "	126	380,000 "
Септември "	45	100,000 "
Октомври "	200	350,000 "
Ноември "	191	556,000 "

Изобщо отъ началото на войната до къмъ края на 1916. г. флотитѣ на централния съюзъ сж потопили:

1) *Търговски параходи* на Съглашението — 1800 съ вмѣстимостъ 3,700,000 тона Отъ тѣхъ 2,734,000 тона принадлежатъ на английската флота.

2) *Военни параходи* — 200 съ вмѣстимостъ 800,000 тона, отъ които английски 123 парахода съ вмѣстимостъ 563,000 тона.

Споредъ „Дейли Мейлъ“, слѣдъ засилването на подводната война отъ германцитѣ търговския флотъ на Съглашението губи срѣдно по 10 парахода на день.

Въ това число не влизатъ потопенитѣ отъ мини неприятелски и прѣнасящитѣ контрабанда неутрални параходи, за които ние нѣмаме пълни свѣдѣния, но за чиито загуби можемъ да си съставимъ понятие, като имаме прѣдъ видъ, че отъ началото на войната до м. декември 1916 год. само норвежката флота е загубила 132 парахода съ 281,627 тона вмѣстимостъ, осигурени за 142 милиона лева и че за два мѣсеца — августъ и октомври т. г. сж потопени:

107 неутрални парахода съ повече отъ 150 хил. тона вмѣстимостъ.

V. Въздушенъ флотъ.

Не разполагаме съ подробни данни за загубитѣ на неприятелския въздушенъ флотъ отъ началото на войната. Ще приведемъ равномѣтката за загубитѣ на неприятелския въздушенъ флотъ, нанесени му отъ германски въздухоплататели и противоаеропланни орждия само прѣзъ 1916 год.

Споредъ една официална германска статистика, прѣзъ изтеклата година германскитѣ въздухоплататели и противоаеропланни орждия сж

свалили 784 неприятелски, аероплана срѣщу 221 германски.

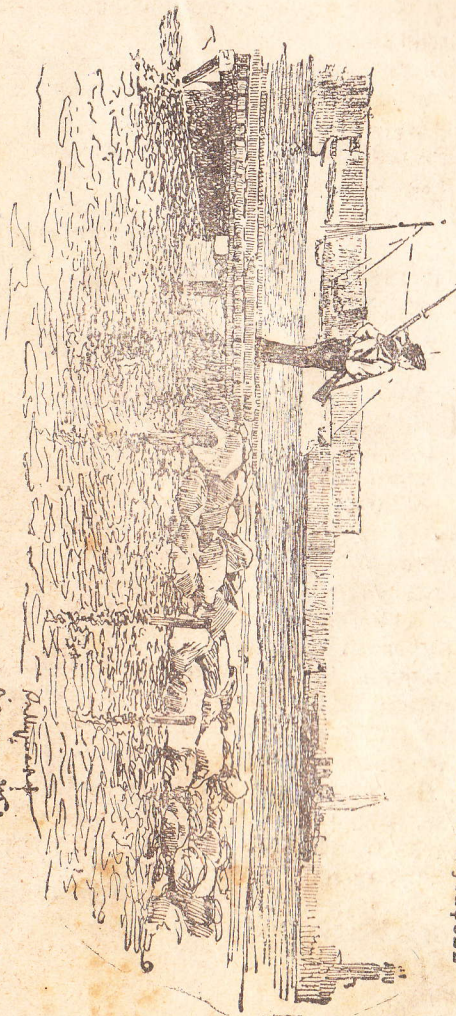
Отъ тия цифри само на западния фронтъ се падатъ респективно 739 неприятелски аероплана срѣщу 181 германски.

Огносителнитѣ загуби по мѣсеци се разпрѣдѣлятъ така :

Мѣсеци:	Свалени аероплани:	
	неприятелски	германски
Януари	20	15
Февруари	23	8
Мартъ	45	19
Априлъ	36	24
Май	47	16
Юни	41	10
Юли	85	23
Септември	133	23
Октомври	104	17
Ноември	94	31
Декември	66	21

Ясно е, проче, голѣмото надмощие на германския въздушенъ флотъ надъ неприятелския, въпрѣки голѣмитѣ усилия на противницитѣ ни да развиятъ до висока степенъ своитѣ въздушни сили прѣзъ 1916. година.

Колкото и граматни да сж всички посочени цифри за загубитѣ на армитѣ на Съглашението, истинската картина за тежкитѣ военни катастрофи на противника ще може да стане по-очевидна, когато бжде възможно съставянето на една точна и всестранна статистика за жертвитѣ на войната, съ която да е възможно едно сравнение между загубитѣ на Съглашението и тия на Централния съюзъ, които сж десетки и стотици пжти по-малки.

Брѣгова охрана при Варна.

Отъ Ал. Мутафовъ

ЗА СИРАЦИТЪ ОТЪ ВОЙНАТА

Прѣзъ миналата балканска война, когато цѣлиятъ народъ бѣше станалъ на кракъ, когато нашитѣ войски вихрено летѣха отъ побѣда къмъ побѣда и всички бѣха опиянени отъ гордата слава на нашата армия, въпросътъ за сирацитѣ, които всѣки новъ день увеличаваше, оставаше на заденъ планъ и никой не мислѣше въ тоя моментъ, за тѣхната бѣднина.

За шастие, тъкмо въ това врѣме въ срѣдата на Царското сѣмейство се зароди идеята, колкото хуманна, толкова и наврѣменна, отговаряща за появилитѣ се нужди. Княгинитѣ Евдокия и Надежда първи се замислиха за участъта на сирацитѣ отъ тая война. Убѣдени, че героята всрѣдъ ужаситѣ на войната не мисли за своя животъ, тѣй както и за участъта на свойтѣ чада, Княгинитѣ положиха всички усилия за да създадатъ, до колкото това е възможно, едно облекчение за участъта на тѣзи дѣца. Извѣстенъ е на всички онзи високохуманенъ позивъ, който Княгинитѣ отправиха въ странство и България, до всички добри дѣца и милостиви люде, като ги молѣха да изпратятъ лептата си за българскитѣ сирачета. Позивътъ бѣ напечатанъ въ повечето чуждестранни вѣстници на съотвѣтнитѣ езици. Наскоро слѣдъ това почнаха отъ всички страни да се получаватъ по-

Мощи и насърчения. По такъвъ начинъ се събра една сума отъ около 250,000 лева, която колкото и малка за великото прѣдначание, все пакъ можеше да послужи, както и отъ послѣ стана, за здрава основа, върху която да се гради по-нататъшна благотворителна дѣйность.

На 15. септември 1913. год. Негово Величество Царьгъ отправи до г. министъръ прѣдседателя Д-ръ В. Радославовъ единъ рескриптъ, съ който го натовари да учрѣди подъ свое прѣдседателство единъ комитетъ за оползотворяване събраната отъ Княгинитѣ сума. Министъръ-прѣдседателятъ веднага взе мѣрки за основаването на комитета и послѣдниятъ още на 20. сжщи мѣсець има първото си заседание, въ което начърта планъ за прѣдстоящата си дѣйность.

Още прѣзъ първитѣ дни на своето съществуване, комитетгътъ разгласи чрѣзъ пресата за своето учредяване и прикани осиротѣлитѣ отъ войната сѣмейства да подадатъ заявления за помощъ. Постжпилитѣ такива веднага биваха удовлетворявани, като на нѣкои сѣмейства се опрѣдѣли ежемѣсечна парична помощъ, на други се настаниха дѣцата въ сиропиталища, издържани отъ частни благотворителни дружества, на трети се платиха такситѣ за постжпване на дѣцата имъ въ частни професионални училища, работилници и пр.

Като най-належаща се изтъкна грижата за настаняване кржглитѣ сираци — безъ майки и бащи и безъ всѣкакви срѣдства за живѣние.

Тия сираци, макаръ оставени по нашитѣ закони на грижата на своитѣ настойници, искуваха да останатъ на улицата безъ всѣкакво възпитание и, слѣдователно, недостатъчно полезни граждани на страната, за която бацитѣ сж сложили коститѣ си на бойнитѣ полета. И Централниятъ комитетъ се сарѣ на щастливата идея да се основатъ въ всѣки окржженъ центъръ — окржженъ комитетъ, и въ всѣки околийски — околийски комитетъ. Тия комитети по единъ опрѣдленъ планъ да се грижатъ за основаван то въ всѣки окржженъ градъ на окржжни сиропиталища, въ коиго да бждатъ настанени на първо врѣме всички кржгли сираци

Централниятъ комитетъ е дълбоко убѣденъ, че най цѣнното и най-полезното образование, което може да се даде на сирацитѣ, за да ги подготви за живота като самостоятелни граждани, е професионалното образование. За тѣя цѣль той рѣши: на всички сираци, били кржгли или не, чийто бащи сж паднали на бойното поле, слѣдъ като свършатъ 3. прогимназияленъ класъ, да имъ дава мѣсечна помощъ, до като завършатъ нѣкое професионално училище.

Централниятъ комитетъ се ръководи отъ високата идея — всички синове и дѣщери на загиналитѣ наши герои единъ день като добри граждани да се гордѣятъ, че тѣхнитѣ бащи сж паднали за свободата, независимостта и величието на отечеството. Макаръ държавата да подпомага съ военно инвалидни пенсии всички сѣмейства на загинали вои-

75
77

АДМИНИСТРАТИВНО РАЗПРѢДѢЛЕНИЕ НА
НОВООСВОБОДЕНИТѢ МОРАВСКИ, МАКЕ-
ДОНСКИ И ДОБРУДЖАНСКИ ЗЕМИ, ПО
ОКРЖЗИ И ОКОЛИИ.

I. Пожаревски окржгъ.

Околии: Велико-Градищенска, Голубешка, Жабаришка, Жалубишка, Кучевска Петровишка и Пожаревска.

II. Неготийски окржгъ

Околии: Бързо-Паланска, Долно-Миленовска, Кладовска, Неготинска, Салашка.

III. Зайчарски окржгъ

Околии: Болевишка, Зайчарска, Княжевска и Кралево-селска.

IV. Кюприйски окржгъ.

Околии: Деспотовска, Кюприйска, Парачинска, Ржжанска и Свиленишка.

V. Пиротски окржгъ.

Околии: Бабунишка, Бѣло-Паланска и Пиротска.

VI. Нишки окржгъ.

Околия: Алексинашка, Дервенска, Куршумлийска, Нишка градска, Нишка селска, Прокупенска, Бърчилсвска и Соколъ-Банска.

VII. Врански окржгъ.

Околии: Вранска, Власотинска, Владшкоханска, Лебанска, Лѣсковска и Сурдулишка.

VIII. Скопски окржгъ.

Околии: Велешка, Качанишка, Скопска градска и Скопска селска.

IX. Кумановски окржгъ.

Околии: Кратовска, Криворѣчна-паланка, Кумановска и Брѣшовска.

X. Тетовски окржгъ.

Околии: Бродска, Галичишка, Гостиарска и Тетовска.

XI. Щипски окржгъ.

Околии: Кочанска, Пехчевска, Радовишка, Св. Николска, Удово-селска и Щипска.

XII. Тиввешки (Кавадарски окржгъ).

Околии: Гевгелийска, Кавадарска и Неготинска.

XIII. Битолски окржгъ.

Околии: Битолска градска, Битолска селска, Кичевска, Крушевска, Прилѣпска и Рѣсенска.

XIV. Охридски окржгъ.

Околии: Дебърска, Охридска и Стружска.

XV. Призрѣнски окржгъ.

Околии: Орѣховешка, Призрѣнска градска, Призрѣнска селска и Сухорѣшка.

XVI. Прищински окржгъ.

Околии: Гилянска, Подуевска, Прищенска селска и Феризовска.

XVII. Одрински окржгъ.

Околии: Одринска градска, Одринска селска, Димотишка, Ортакѣйска и Свиленградска.

XVIII. Кюстендженски окржгъ.

Околии: Кюстендженска градска, Кюстендженска селска, Черноводска, Мангалска, Кара-Хармаяска и Расовска.

Околитѣ: Тугранска и Силистренска влизатъ въ **Русенски окржгъ**; а околитѣ Добришка, Балчишка и Курѣ-Бунарски — въ **Варненски окржгъ**.

ВОЙНАТА НА НАРОДИТЪ

Прѣвъ послѣднитѣ три години се обявиха войны, между отдѣлнитѣ народи, които по многобройностъ и грандиозностъ вадминаватъ и най голѣмитѣ войны известни въ историята.

Тукъ сж отбѣлѣзани по редъ обявенитѣ войны. Датитѣ сж всички по новъ стилъ

1914 година.

1. Австро-Унгария на Сърбия на 29 юлий
2. Германия на Русия " 1 августъ
3. Германия на Франция " 3 "
4. Германия на Белгия " 3 "
5. Англия на Германия " 5 "
6. Австро-Унгария на Русия " 6 "
7. Сърбия на Германия " 6 "
8. Черна Гора на Ав. Унгария " 11 "
9. Черна Гора на Германия " 11 "
10. Франция на Ав. Унгария " 12 "
11. Англия на Ав. Унгария " 12 "
12. Япония на Германия " 23 "
13. Австро-Унгария на Япония " 25 "
14. Австро-Унгария на Белгия " 28 "
15. Русия на Турция " 2 ноември
16. Франция на Турция " 6 "
17. Англия на Турция " 6 "
18. Белгия на Турция " 7 "
19. Сърбия на Турция " 7 "
20. Републиката Сентъ Маринъ (въ Италия) на Ав. Унгария " 21 "

1915 година.

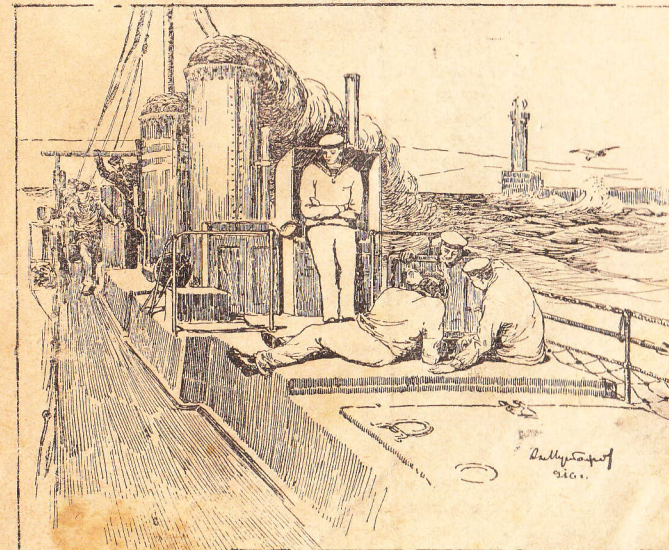
21. Италия на Австро Унгария на 24 май
22. Италия на Турция " 22 августъ
23. България на Сърбия " 14 октомври
24. Англия на България " 16 "

25. Франция на България " 16 "
26. Италия на България " 19 "
27. Русия на България " 20 "

1916 година

28. Германия на Португалия на 9 мартъ
29. Италия на Германия на 26 августъ
30. Ромъния на Ав. Унгария " 27 "
31. Германия на Ромъния " 28 "
32. Турция на Ромъния " 29 "
33. България на Ромъния " 1 септември

Отъ Ал. Мугафовъ

Завръщане на нашъ миноносецъ отъ дежурство

КОЛКО КРЪПОСТИ СЖ ПРЪВЗЕЛИ ЦЕНТРАЛНИТЪ СИЛИ

Съ пръвземането на Букурещъ, въ ржцѣтъ ни централнитѣ сили и съюзницитѣ имъ се намиратъ почти всички крѣпости въ Европа, съ изключение тия въ неутралнитѣ страни. Както съобщава „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ съюзнитѣ централни сили сж пръвзели не по-малко отъ 50 крѣпости.

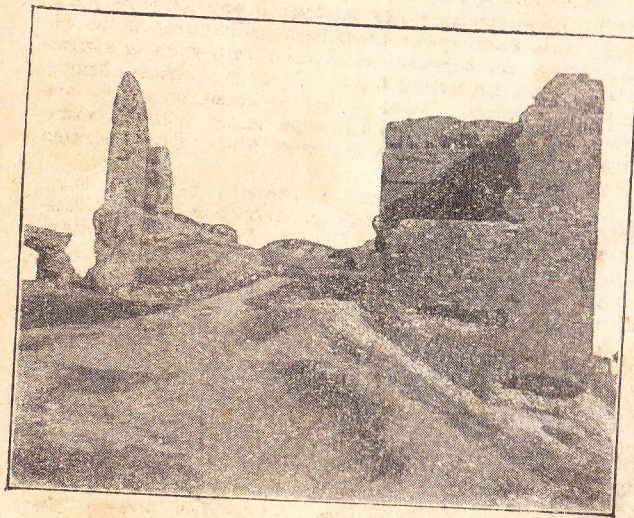
Най-много крѣпости е загубила Русия: 18. Тѣ сж Луцкъ и Дубнѣ, които сега наново сж загубени. Брестъ-Литовскъ, Ивангородъ, укрѣпениятъ тригълникъ Варшава-Ново Георгиевскъ Зегрже, сѣверно отъ Варшава; послѣ идатъ като части на мощния укрѣпенъ поясъ крѣпоститѣ Сорокъ, Пултускъ, Рожанъ, Ломжа, Остролеки, Осовець, Гродно, Олита и Ковно. На западъ отъ Рожанъ трѣбва да споменемъ още едно малко укрѣпено мѣсто Краснищъ, около което се водиха дълги борби. Като послѣдна крѣпостъ се явява Либанъ.

Въ Сърбия сж пръвзети 15 крѣпости: Бѣлградъ, Семендрия, Пожареваць, Неготинъ, Зайчаръ, Княжеваць, Пиротъ, Вѣланка, Крагуеваць, Нипъ, Султанъ Тепе, Крива Паланка, Нови Варошъ, Сиеница и Новицазаръ. Не всички тия крѣпости иматъ голѣмо значение, но всички тѣ бѣха укрѣпени мѣста. И ако тѣ бидоха напустнати отъ сѣрбитѣ отчасти безъ бой, това се дължи на обстоятелството, че сѣрбатѣ съзнаваха обстоятелството, за безполезността да се защищаватъ съ германскитѣ орждия задъ остарѣлитѣ укрѣпления.

На западъ сж пръвзети голѣмъ бой французски и белгийски крѣпости. По-важнитѣ отъ тѣхъ сж 11. Отъ тѣхъ 4 сж въ Белгия и 7 въ Франция. До като за белгийскитѣ крѣпости се води отчасти унорита борба, французскитѣ паднаха още при първия напоръ. Белгийскитѣ крѣпости сж Лиежъ и Намюръ и намиращата се между тѣхъ малка крѣпостъ Хюи, която прикриваше пътя къмъ Анверсъ. Като четвърта въ Белгия иде силната крѣпостъ Анверсъ. Въ Франция се намиратъ въ Германски рждѣ крѣпоститѣ: Лилъ, Мобюажъ, Живе, Лонгви, Лаонъ, Ла

Феръ и Канъ де Роменъ. Вънъ отъ тѣхъ и извѣстно число помалки укрѣпления.

Въ Ромѣния сж пръвзети петъ крѣпости, ако се взематъ въ внимание само нагоденитѣ като крѣпости мѣста, безъ укрѣпенитѣ опорни пунктове, като Преялъ, Сивая и пр. Походитѣ въ Добруджа остави въ рждѣтъ на централнитѣ сили и съюзницитѣ имъ крѣпоститѣ Тутраканъ, Силистра, Черна Вода и Кюстенджа, а сега падна като петдесета и главната ромѣнска крѣпостъ, Букурещъ.

Шипъ. — Маррово кале

ХУМОРЪ

СРЪЩУ НОВА ГОДИНА

Въвъ тая ноць на новогодие,
Ти чуй ни, Господи, молбитѣ:
Дай силно, здраво плодородие
Въ поляга — и въ душитѣ.

И новата да е катъ старата
Година — ново ний не щеме:
Пакъ тѣй да ни яде попарата
Врагътъ, проклето сѣме!

Пакъ тѣй да вардиме границитѣ
На възродената родина
Дай, Боже, сили на войницитѣ
Едному — за петмина!

Пакъ тѣй, на вражитѣ водители
Дай умъ — къмъ пропасть да ги води
И ни пази отъ покровители
На малкитѣ народи!

Д. Подвързачевъ.

ЗАДАЧИ

Французитѣ прѣвзели една кръчма. — Пита се: колко дълго комюнике ще издадатъ?

Въ Америка говорятъ за миръ. — Пита се: колко нови милиони ще получатъ за доставки?

Въ Италия има поскъпване съ 200%. — Пита се: колко влиза въ джеба на Джонъ Була?

— Ти, Пендо, оти закъснѣ? Отпуска ти снощи изтече.

— Ете оно, трено правѣше голѣми забавления по гаритѣ, г. фелдфебелъ.

СЪГЛАШЕНСКИ БЮЛЕТИНЪ

Отъ Лондонъ съобщаватъ:

На изтокъ всичко е въвъ редъ,

На западъ — както по-напрѣдъ.

На сѣверъ — нищо важно нѣма.

На югъ — пакъ никаква промѣна.

А пѣкъ то:

На изтокъ, западъ, сѣверъ югъ —

Ядатъ тѣ бой единъ слѣдъ другъ,

Изъ едно войнишко писмо
... „Тукъ въздухътъ е много добъръ, само
че съдържа желъзо“ ...

Национална армия

Най-много национална армия е руската:
командува се отъ французи, плаща се отъ ан-
гличанитѣ, стрѣля американски муниции прѣзъ
японски орджия.

АВИАТОРСКО ПИСМО.

Една булка пише на мжжа си авиаторъ:

„Въздушний ми Иванчо,

... И ти се моля още:

Не хвъркай нощемъ безъ фенеръ, за да
не сгазишъ нѣкого. Дръжъ всѣкога единъ
гръмоотводъ въ ржцѣтѣ си, да не би да падне
нѣкоя свѣтковица на главата ти.

Не хвъркай много на високо, да не на-
влѣзешъ въ безвъздушното пространство да се
задушишъ.

Ако идешъ къмъ Солунъ съ аероплана,
купи ми една нова капела „а-ла-генералъ Сарай“.

Кога хвърчишъ носи си чадъра, да не
те навали дѣждъ, че да нагинешъ. И пази се
да не стоишъ съ аероплана на течение, а по
ханчетата слизай да си похапвашъ.

Гледай да не хвърчишъ на тъмно, та да
се сблъскашъ съ нѣкоя планина.

Твоя Мара“.

*

Наши патрули хващатъ двадесетина фран-
цузи и ги каратъ при ротния.

Насрѣща имъ Геро, ефрейторътъ.

Старшиятъ на патрулитѣ го задява:

— Де да видимъ, Геро, можешъ ли ги
позна тия французи ли сж или ангелизи.

— Море дека че ги познаемъ така, у
сураго! Трѣба да ги обърнете кругомъ, та у
гърба да ги видимъ — я до сега сѣ у гърбо
сѣмъ ги гледаль.

— Кажи ми, Иванчо, една дума отъ ми-
нало свършено врѣме.

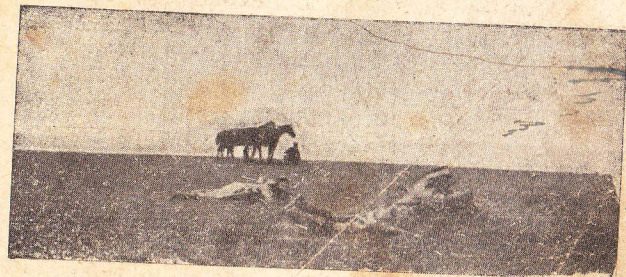
— Сърбия, г-нъ учителю!

— Петре, какво си се замислилъ?

— Изпихме си положението, г-нъ подпо-
ручикъ, та ни е мжка.

— Какво положение?

— Епа онова, дѣкато ни се полага, по
гроше на день.

Разездъ

Январий		Февруарий		Мартъ	
1 п.	Нова год. (св. м. Бониф.)	1 ч.	Пр. Макарий	1 ч.	Тодоръ Тирозъ
2 в.	Св. Игнатъ Богонос.	2 п.	Пр. Ефимъ Вел.	2 п.	Левъ Папа Римскъ
3 с.	М. Анастасий	3 с.	Пр. Максимъ мал.	3 с.	Осв. Българ. (П.-денъ)
4 ч.	10 м. въ Критъ	4 п.	†Ап. Тимотей (Тр. зап.)	4 п.	†И по православна
5 п.	Прѣподобна Евгения	5 п.	Прѣп. Ксений	5 п.	Свети Евстагий
6 с.		6 с.	†Св. Тр. Богословъ	6 с.	Св. м. иб. въ Евгений
7 н.	†Рожд. Христово	7 в.	Прѣп. Ксенофонтъ	7 с.	М. Поликарпъ Смирн
8 п.	†Св. б. Пр. Богор.	8 ч.	Св. Ив. Златоустъ	8 ч.	Обрез. главы Прѣдт.
9 в.	†Прѣм. Стефанъ	9 п.	Пр. Ефремъ Сир.	9 п.	Тарасий Паригралскъ
10 с.	20000 мученици	10 с.		10 с.	Прѣпод. Порфирій
11 ч.	14000 мученици	11 н.	†Игнатъ и Романъ	11 в.	†И по православна
12 п.	Мученикъ Анисия	12 п.	†Св. 3 Святители	12 п.	Пр. Вас. Испован.
13 с.	Прѣпод. Мелания	13 в.	†Безср. Кира и Иоанна	13 в.	Прѣпод. Касианъ
14 н.	†Св. Вас. Вел. (суров.)	14 с.	†Св. Трифонъ зар.	14 с.	М. Ева. (Т. д. Н. Ц. Ева.)
15 п.	†Сивестръ Папа Рим.	15 ч.	†Срѣтение Господне	15 ч.	М. Тод. Киринскъ
16 в.	Пр. Малакия	16 п.	Св. Симеонъ Бог.	16 п.	Прѣп. Исидоръ
17 с.	Сборъ на 70 апост.	17 с.	Прѣп. Исид. (задушн.)	17 с.	Св. мученикъ Агатина
18 ч.	М.ч. Теопим. (посѣб.)	18 н.	†Агата в Тод. (м. с.)	18 в.	†И по прав. (крестоп.)
19 п.	†Боговоление Госв.	19 п.	Прѣп. Бакуръ Ев. свѣт.	19 п.	42 мучен. въ Амориа
20 с.	†Ивановъ-день	20 в.	Прѣп. Партений	20 в.	Мученикъ Василия
21 н.	†Григорий в Емвля	21 с.	Св. Т. в. д. Н. В. Ц. (В. Т.)	21 с.	Прѣпод. Теодимакъ
22 п.	М.ч. Полиевктъ	22 ч.	М. Нинафоръ	22 ч.	Обр. на св. мученици
23 в.	Григорий Никойскъ	23 п.	Св. Карамелия	23 п.	М.ч. Кадриятъ и др.
24 с.	Мученикъ Теодосий	24 с.	Св. м. Василия	24 с.	Софроний Патр. Ерус.
25 ч.	Мученица Татьяна	25 н.		25 н.	†ИВ по православна
26 п.	Св. Ермилъ Стратил	26 п.	†Проф. Мел. (спр. вѣр.)	26 п.	Пр. митроп. Царигр
27 с.	Св. Отцъ въ Синай	27 в.	Прѣп. Мартинъ	27 в.	М.ч. Агата Юнония
28 н.	†Павелъ Тевтерскъ	28 с.	Св. ап. Онисимъ	28 с.	М.ч. Агата Юнония
29 п.	Чест. Вериги ап. Петра	29 ч.		29 ч.	Прѣп. Алекситъ
30 в.	Св. Антоний Велики	30 п.		30 п.	Св. м.ч. Тер. (Петр. з.)
31 с.	†Аттанасиъ день	31 с.		31 с.	
Априль		Май		Юний	
1 п.	†ИВ по православна	1 в.	Свети Иоанъ	1 д.	Св. м.ч. Патрикъ
2 в.	Св. Отцъ въ Омфодъ	2 с.	Прѣп. Иоанъ старол.	2 с.	Св. м.ч. Таа. (Задуш.)
3 в.	Прѣп. Еп. Яковъ. Изп.	3 ч.	Тодоръ Трѣяна	3 в.	†Ион. в Ел. (Педес.)
4 с.	Великом. Василий	4 п.	М.ч. Мануаръ еп. вт.	4 п.	†Св. Духъ (М. Васил.)
5 ч.	Прѣпод. Никонъ	5 с.	Прѣп. Тодоръ Гагат.	5 с.	†Провъз. нез. на Бълг.
6 п.	Прѣпод. Зохарий	6 н.	†Георг. д. и Н. на Рав.	6 ч.	Зачатие Прѣтчено
7 с.	†Благог., Врѣб. и Лаз.	7 п.	М.ч. Свв. Страт.	7 п.	†Мученица Текла
8 в.	†ИВ по православна	8 в.	Апост.-Еванг. Марко	8 п.	Прѣпод. Ефросина
9 п.	Вел. понедѣльникъ	9 с.	Еп. Васил. Амас. (Прѣп.)	9 в.	†Прѣст. Иона Богосл.
10 в.	Вел. вторникъ	10 ч.	М.ч. Сим. Ср. Госп.	10 с.	М.ч. Калистратъ и др.
11 с.	Вел. срѣда	11 п.	Св. Апостолъ Исавръ	11 ч.	Прѣпод. Харитонъ
12 ч.	Вел. четв. (12 еван.)	12 с.	Св. 3 м.ч. Кизически	12 п.	Прѣпод. Кириакъ
13 п.	Развѣтъ петръ	13 н.	†А. Ян. бр. И. Б. Н. Сам.	13 в.	Мученикъ Григорий
14 с.	Погрѣбена смѣота	14 п.	†Пророкъ Еромиа	14 с.	†Инокровъ Прѣсв. Бог.
15 п.	†Великъ-день	15 в.	Св. Ц. Б. Т. Д. в. Н. Ц. В. Пр.	15 п.	Мученикъ Кипринъ
16 в.	†Великъ-день	16 с.	М.ч. Тимотъ и Маври	16 в.	Мученикъ Дионисъ
17 с.	Св. вторникъ	17 ч.	Мученикъ Пелагий	17 с.	Мученикъ Ерог. Ат.
18 ч.	Св. срѣда	18 п.	Мученица Ирина	18 ч.	Мученица Харитонъ
19 ч.	Св. четвъртъкъ	19 с.	Праведний Иовъ	19 п.	Апостолъ Тома
20 п.	Св. петъкъ (св. Зоица)	20 н.	†Иванъ Честъ. Кръста	20 с.	М.ч. Сергий и Вака
21 с.	Св. смѣота	21 п.	Св. Ап. Иованъ Богосл.	21 н.	†Инокровъ Пелагия
22 ч.	†Томина недѣля	22 в.	†Лътевъ Николов-д.	22 в.	Апостолъ Итинъ Алф.
23 п.	Св. м. Терентий	23 с.	Св. Ап. Сим. Зилотъ	23 в.	М.ч. Евлампъ и др.
24 в.	Св. м. Антипъ Перг.	24 ч.	†К. в. М. Вяз. Госп. (Ч.)	24 с.	Ап. Иаковъ Фиматъ
25 с.	Пр. Вас. Еп. Париски	25 п.	Еп. Елифанъ Киринскъ	25 ч.	Св. м.ч. Прона и др.
26 ч.	Св. м. Артем. Лаодискъ	26 в.	Св. мученикъ Гликерий	26 п.	Св. м.ч. Карпа и Пав.
27 п.	Св. Мартинъ п. Рим.	27 с.	†Св. м.ч. Изидоръ	27 в.	†Инокровъ день
28 с.	Св. Ап. Арист. и Троф.	28 н.	Св. Теодоръ освещенъ	28 с.	†Св. Ив. Мелостивъ
29 п.	†И. на Мифон. (Ирина)	29 п.	Апостолъ Андроникъ	29 ч.	Св. Иванъ Златоустъ
30 в.	Прѣп. Симеонъ Перс.	30 с.	М.ч. Т. (Т. Д. на Н. В. Ц.)	30 ч.	М.ч. Гурій и др.
		31 ч.		31 п.	Евангелистъ Матей
				31 в.	†София в дъщеритъ ѿ

Юлий		Августъ		Септември	
1 н.	М.ч. Леонтий	1 с.	Прѣп. Макарина и Дий	1 с.	Андрей Стратилатъ
2 п.	Ап. Юда, бр. Теслод.	2 ч.	†Св. Пророкъ Илия	2 н.	†Пророка Самуилъ
3 в.	Методий Еван. Петер.	3 п.	Прѣподобни Симеонъ	3 п.	Апостолъ Таленъ
4 с.	Юлианъ Тарсийскъ	4 с.	Мир. Мариа и Магдал.	4 в.	М.ч. Атанасиъ и др.
5 ч.	Евсейевъ Еп. Самосат.	5 н.	†М.ч. Трофимъ и др.	5 с.	Мученикъ Луца
6 п.	М.ч. Агрипина	6 п.	М.ч. Христиана	6 ч.	Мученикъ Ефтимий
7 с.	Рожд. Ювъ Прѣдеча	7 в.	Успѣи Св. Анна	7 п.	Ап. Вартолом. и Тита
8 н.	†М.ч. Феврония	8 с.	Св. м.ч. Ермолай	8 с.	М.ч. Анд. и Наталия
9 п.	Прѣп. Давидъ Сол.	9 ч.	Великом. Плателейн.		
10 в.	Самосъ Странопрем.	10 п.	Ап. Прохоръ и др.	9 н.	†Прѣп. Пименъ Вел.
11 с.	Моши Кира и Иона	11 с.	М.ч. Каленикъ	10 п.	†Прѣп. Моисей Муринъ
12 ч.	†Прѣпод.-день	12 н.	Ап. Сала и Суданъ	11 в.	Осекъ Юва Пр. (посѣб.)
13 п.	Сборъ 12 Апостоли	13 п.	†Прѣп. Ева. (ог. загав.)	12 с.	†Св. Алекс. Невскъ
14 с.	Безср. Козма и Даманъ	14 в.	†Възш. на Н. В. Царя	13 ч.	Честни посьб. Богород.
15 н.	†Чест. Ризи Богород.	15 с.	Моши Архид. Стеф.	14 п.	Пр. Симеонъ Стълпн
16 п.	Мученикъ Янитъ	16 ч.	Исид. Дамаскъ и др.	15 с.	М.ч. Мансий и др.
17 в.	Андрей Арх. Критски	17 п.	7 Отцъ въ Ефесъ	16 н.	†Антимъ Никомид.
18 с.	Атанасий Атонски	18 с.	Прѣпод. Евсигней	17 п.	Св. вел. Васил. Антиох.
19 ч.	Прѣп. Сисой Великий	19 н.	†Прѣобр. Господне	18 в.	Прокъ Закаръ
20 п.	Прѣподобна Тома	20 п.	Прѣп. м.ч. Дометий	19 с.	Чудо Арх. Михаила
21 с.	Великом.ч. Прокопий	21 в.	Емиланъ Изповѣд.	20 ч.	М.ч. Солонъ
22 н.	†Инокровъ. Павлиратъ	22 в.	Ап. Матей Арета	21 п.	†Рожд. Богородично
23 п.	45 м.ч. въ Николовъ	23 с.	М.ч. Лаврентий	22 с.	Иованъ и Анна
24 в.	Прѣп. м.ч. Евтимий	24 п.	Ариядковъ Евалъ	23 н.	†Минодора и др.
25 с.	М.ч. Прокъ и Иаврий	25 с.	М.ч. Фотия и Анития	24 п.	Прѣпод. Теодора
26 ч.	Сборъ Арх. Еварья	26 п.	†Апостолъ Акылъ	25 в.	Свещенном. Автономъ
27 п.	М.ч. Кирикъ и Юланта	26 в.	†Максимъ Ипавѣд.	26 с.	Обнова храма Госв.
28 в.	†М.ч. Атавогенъ	27 п.	Пророкъ Михей	27 ч.	†Кръстовъ-день
29 с.	Св. Великом. Марина	28 в.	†Усп. Пр. Богородина	28 п.	Великом. Никита
30 п.	М.ч. Флоръ и Лавръ	29 с.	Нерамот. обща. Спас.	29 в.	Великом. Ефтимъ
31 в.	М.ч. Флоръ и Лавръ	30 ч.	Мученикъ Миронъ	30 п.	
		31 п.	М.ч. Флоръ и Лавръ	31 в.	
Октомври		Ноември		Декември	
1 п.	Прѣподобна Евгения	1 ч.	†Св. Иванъ Рискъ	1 с.	†М.ч. Плат. и Романъ
2 в.	М.ч. Трофимъ и др.	2 п.	Мученикъ Артемий	2 н.	†Пророкъ Авдий
3 с.	Великом.ч. Евстагий	3 с.	Иларіонъ Вел. (задуш.)	3 п.	Григоръ Декаполитъ
4 ч.	Апостолъ Козратъ	4 в.	†Равноап. Аверкия	4 в.	†Въз. Прѣсв. Богород.
5 п.	†Провъз. нез. на Бълг.	5 п.	Ап. Яковъ бр. Госп.	5 с.	Апостолъ Флимъчъ
6 в.	Зачатие Прѣтчено	6 с.	Мученица Арета	6 ч.	Григ. Еп. Аргентинскъ
7 с.	†Мученица Текла	7 ч.	М.ч. Мартирий и др.	7 п.	Мученица Евтерина
8 п.	Прѣпод. Ефросина	8 ч.	†Димитровъ-день	8 с.	Климентъ Папа Рим.
9 в.	†Прѣст. Иона Богосл.	9 п.	Мученикъ Несторъ	9 н.	†Прѣподобни Алевий
10 с.	М.ч. Калистратъ и др.	10 с.	М.ч. Теренти и др.	10 п.	М.ч. Иовъ и др.
11 ч.	Прѣпод. Харитонъ	11 н.	†М.ч. Анастасия	11 в.	Стефанъ Номий
12 п.	Прѣпод. Кириакъ	12 п.	М.ч. Зиновъ и Зин.	12 с.	М.ч. Пирмонъ и др.
13 в.	Мученикъ Григорий	13 с.	Апост. Стахий и др.	13 ч.	Ап. Андрей първоуз.
14 с.	†Инокровъ Прѣсв. Бог.	14 ч.	Козма и Даманъ	14 п.	Пророкъ Назумъ
15 п.	Мученикъ Кипринъ	15 ч.	Мученикъ Акилий	15 с.	Пророкъ Аввакумъ
16 в.	Мученикъ Дионисъ	16 п.	Св. м.ч. Алексий	16 н.	†Пророкъ Софроний
17 с.	Мученикъ Ерог. Ат.	17 с.	Прѣп. Иоанки Вел.	17 п.	Великом.ч. Евларъ
18 ч.	Мученица Харитонъ	18 н.	†Рожд. на Н. Ц. В. Кир.	18 в.	Прѣп. Сава Освѣщен.
19 п.	Апостолъ Тома	19 п.	Павелъ Еп. Царигр.	19 с.	†Св. Никола чудотвор.
20 с.	М.ч. Сергий и Вака	20 в.	33 Мучен. въ Мелет.	20 ч.	Св. Амвроси Мелно.
21 н.	†Инокровъ Пелагия	21 в.	†Архангеловъ-день	21 п.	Прѣподобни Платина
22 п.	Апостолъ Итинъ Алф.	22 с.	М.ч. Онуфрѣ	22 с.	Зачатие Св. Анна
23 в.	М.ч. Евлампъ и др.	23 ч.	Ап. Иаковъ Фиматъ	23 н.	†Св. М.ч. Мина и др.
24 с.	Ап. Иаковъ Фиматъ	24 ч.	Св. м.ч. Прона и др.	24 п.	Павелъ Стълпникъ
25 ч.	Св. м.ч. Карпа и Пав.	25 п.	Св. м.ч. Карпа и Пав.	25 в.	†Св. Спирид. Чудотв.
26 п.	†Инокровъ день	26 в.	†Св. Ив. Мелостивъ	26 с.	М.ч. Евстратъ и др.
27 в.	†Св. Ив. Мелостивъ	27 с.	Св. Иванъ Златоустъ	27 ч.	М.ч. Ивасъ и др.
28 с.	М.ч. Гурій и др.	28 п.	Об. пр. на ар. Фил. (н. з.)	28 п.	Мученикъ Елсифера
29 с.	Апост. Павелъ Апост.	29 в.	М.ч. Гурій и др.	29 с.	Пророкъ Агей
30 п.	†Пророкъ Осая	30 ч.	Евангелистъ Матей	30 п.	†Пророкъ Давидъ
31 в.	М.ч. Логичъ Свѣт.	31 п.	М.ч. Логичъ Свѣт.	31 в.	М.ч. Свѣтиславъ

ТАБЛИЦА НА ПРАЗДНИЦИТЪ
(Височайши, боеви и неприсжтствени дни)
въ войската ¹, ², ³)

Съгласно закона за празниците утвърденъ съ указъ № 4. отъ 7. февруари 1911. г., зап. по Военното Вѣдомство № 441. отъ 22. септември 1914. год. и 524. отъ 2. ноември 1914 год. и Закона за въвеждане Григорианския календаръ, утвърденъ съ указъ № 8. отъ 20. мартъ 1916. година.

Я Н У А Р И

1. — Нова година. (Въ 12 часа салютъ отъ 21 топовни гърмежи). Неприсжтственъ.
7. и 8. — Рождество Христово. Неприсжтственъ.
18. — Рождения день на Н. Ц. В. Княг. Евдокия.
19. — Богоявление. (Църковенъ парадъ съ 21 топовни гърмежи). Неприсжтственъ.
30. — Рождения день на Н. Ц. В. Прѣстолонаслѣдника Князь Борисъ.
30. — Рождения день на Н. Ц. В. Кн. Надежда.

Ф Е В Р У А Р И

8. — Боевия праздниѣ на 13. п. Рилски полкъ, 22. пѣх. Трав. на Н. Кр. В. К. Е. Х. С. К. Г. полкъ и на 7. артилерийски полкъ.
9. — Боевия праздниѣ на 1. план. артилерийски полкъ.
10. — Боевия праздниѣ на 4 Сборна пионерна дружина.
21. — Тезоименния день на Н. В. Царицата. — Неприсжтственъ.
27. — Рождения день на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ. (Общъ молебень въ армията).

¹ Въ днитѣ на боевите праздниѣ, частитѣ извършватъ църковенъ парадъ.

² Въ днитѣ на рождението и тезоимството на Особитѣ отъ Царската фамилия—шефове на войсковитѣ части, се произвеждатъ молебени само отъ частитѣ, на които състоятъ шефове.

³ Салюти се даватъ тамъ, дѣто има артилерийски части.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19</												

КНИГА ЛЕВЪ